

308309

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I. చెన్నపట్టణము 1914 సం॥ అక్టోబరు నెల 10వ తేది శనివారము. No. 175
సంపుటము ౧ ఆ సం॥ దశామ సం॥ పత్రిక ఆశ్వయుజ బహుళ శుక్ల ౬. సంచిక ౧౭౫

నోటీసు.

[మేమున్న ప్రారంభించు నప్పటికి మాయంత్రములలో నొక్కటిచెడి తాత్కాలికముగా పనికిరానందున నేటిదినము పై నాలుగుపుటలను ముద్రించుటకు ఏలు లేనందులకు చింతిలుచున్నాము. ఆంధ్రప్రతిక వ్యవస్థాపకుడు]

స్థానియవార్తలు.

హాగ్నకు ప్రజలను వదలుట:—ఈదిన ముదయము 8 గంటలమొదలు 12 గంటలదనుక 8-వ, 10-వ వాకిళ్లగుండా ప్రజలను మదరాసు హాగ్నకును ధారాశముగ వదలిపెట్టిరి.

తెలిగ్రాఫునోటీసు:—తెలిగ్రాములలో నూతనపద్ధతి క్రింద పదముల వెంచి కట్టుమును పుచ్చుకొనుపద్ధతి న్యూజీలండు వర్తమానములకుగూడ నన్వయించును.

మెరీనాలో బ్యాంకు:—ఎల్లుండి సోమవారము సాయంకాలము 5-30కి మదరాసు వాలంటియరు గార్లు మెరీనాలో బాండు వాయిచుదురు.

నిన్ను జాత్యుద్ధరణసంఘము:—చేపువునము 8గంటలకు పెరంబూరులోని నిన్ను జాత్యుద్ధరణసంఘ భవనమున స్వామి బ్రహ్మానందగారు తిరుమంగయాళ్వారు జీవితమునుగురించి ప్రసంగింతురు.

సంగీతకచేరీ:—గౌరవనీయులగు సర్ శంకరనాయక్ గారి పోషణకింద నీరాత్రి 9 గంటలకు విక్టోరియాటవుక్ వోలులో ప్రాఫెసర్ హోమీ మేర్వాస్టిగారిసంగీతకచేరీజరుగును. ఈ మేర్వాస్టిగారు హాగ్నోనియము వాయిచుటలో నుత్తర యండియానందంతులకు ప్రసిద్ధిగాంచిన వారు.

తడిన్ లక్ష్మీదేవకొక్కబ్బ:—18 వ తారీఖు మంగళవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు ఆలివర్నూడ్డులోని లజ్ భవనమున వైక్లబ్బువారి సభజరగును. అత్తలీని, సుగ్రామనిధి కీసభవారీవలన జమచేయబడిన వైకము మొత్తము, అది వినియోగింపబడిన విధానము మున్నగు వివరణములుగల రిపోర్టు చదువబడును.

యద్ధ శైధ్యనాన:—మదరాసునుండి వెళ్లెనుండు యావావకు మదరాసుకు బృష్ట్రీలు నర్సులకు దుస్తులను, వాకర్ కంపెనీవారు బ్రాం, బిస్కీ, జీక్ మున్నగు మద్య పానములను, దిండ్లకు సంబంధపట్టుటకు గాను లాంగ్ క్లాత్ గుడ్డను, మెక్ డోవల్ కంపెనీవారు బియ్యం, బ్రాం దీని, హైదరాబాదు లీగల్ అడ్వైజర్లు కృష్ణమాచారియార్ బ్రదుర్పు అను కంపెనీవారు రి వేలరతుల పప్పును, ఎస్. వి. రామ స్వామి మొదలియారు గారు కోయంబత్తూరు కేలీని, ఓక్స్ అండు కంపెనీవారు అగర్ థోనుమాత్రము పుచ్చుకొని విద్యార్థులకు యూనిఫారము దుస్తులను, మంగళూరునిన్ను జాత్యుద్ధరణసంఘమువారు వస్త్రములను, కోయంబత్తూరు ప్రేక్షకుల కంపెనీవారు వేయి రతుల కాఫీగింజలను, బహుమానముచేయ నుద్ద్యమించియున్నారు. ఈ రాజధానిగాక, బయటిరాజధానులలో సర్ అలెగ్జాండర్ పెక్ రాబర్టు గారును, కాక్ పూరు ఉలక్ మిల్స్ కంపెనీ డైరెక్టర్లును సేనకు ఉపయోగముగ వస్తువులను 1500 గజముల నిచ్చెదరు.

పార్లమెంటు సభ.

యద్ధప్రశ్నలకు సమాధానములు.
సెప్టెంబరు 10 వ తేదీని జరిగిన పార్లమెంటు సభలో మ. బ్యాంకులకు లనేకము చర్చింపబడినవి.
మాంతకుల వీడ.

సరకుల యోడలు రాకపోకలుచేయు సముద్రమార్గములలో మందుగనులను పెట్టుచున్న విషయమున నేమిచేయదలచితిరి. ఆలాగుననుకూల పెట్టుమండగా పట్టుకొనబడినవారి నేమి చేసెదరని ఫెలుగారు అడ్మినిస్ట్రేషన్ ప్రభువు గారికిడిగిరి.

ఈవిషయమును అడ్మినిస్ట్రేషన్ ప్రభుత్వో నాలోచించుచున్నారని దీనివిషయమై యిప్పుడేమియును చెప్పుట లాభకరముకాదని డాక్టరు మెక్నూమాగారు సమాధానము చెప్పిరి. కొవనుగారు సముద్రములో మందుగనులను తీసి వేయుచున్న యోడలలో మనదేశముననున్న జర్మనులైదీలను పనవార్డునుగా నియమించెదరా?

బెల్జియముమీది విధించబడినకప్పములు.

బాక్స్ లెగలగారు జర్మనీవారు బెల్జియనుపట్టణములవలన వసూలుచేయుచున్న కప్పములకలన బెల్జియము దొరతనమువారికి కలుగుచున్న నష్టమును పూర్తిచేయుటకు బ్రిటీషు దేశము లోనున్న ఆస్తియూ జర్మనీదేశీయుల స్వాస్థ్యములను విక్రయించి ఆవిత్తమును బెల్జియనుల కొనుగుట కధికారము కలుగుటకు తగిన కాసనములను దొరతనమువారు చేయదలచినారా?

ఆస్త్విత్తు గారు:—నూచించిన రీతిని కాసన మేర్పరుచుటకు దొరతనమువారు నిశ్చయింపలేదు.

అధినివేశనములు, ఆంగ్ల పరిశ్రామికులు కలలోనియలు సెక్రటరీగారి నడుగుట.

వైక్లబ్బు గారు:—యద్ధమువలన విశేషనష్టమును పొందిన వ్యాపారములయందైనను ప్రస్తుతమున్న యిబ్బంలలో నాంగ్ల వ్యాపారమునకు సహాయముచేయు తలంపుతో నాంగ్ల పరిశ్రామికులు చేసినవస్తువులకు స్వతంత్ర పరిపాలనముగల అధినివేశముల ప్రభుత్వమువారి దివరకు విధించిన పన్నులతో కొంత కాలమువరకును సగముసగము తీసివేయుటకు మీరు వారిని కోరెదరా?

హార్మర్లు గారు:—యద్ధము నిమిత్తము అధినివేశముల వారుగూడ లెక్కలేనసామ్యము వ్యయముచేయుచున్న యీ సందర్భములో అట్టిసలహానొసంగుట నాకంగీకారము కాదు లండనులో నున్న విరోధులగు విదేశీయులు.

జి. పె రెం గారికి మెకన్నా గారిటుల చెప్పిరి.
బ్రిటీషు ద్వీపములలో నీవరోధులు 66778 మందిగలరు. వీరిలో 37475 మంది లండనులోను 9070 మంది ఆయిర్లండు లోను కలరు.

విదేశీయులతో కంట్రాక్టులు
ప్రధానమంత్రిగారి నడిగిరి.

జోయినను లింక్స్ గారు:—యద్ధము ప్రారంభింపక మునుపు ఆంగ్లవ ర్తకులు విదేశీయులతోడైన కంట్రాక్టు లెంత వరకు చెల్లనోయను సంశయము విచారించి న్యాయాధికారులు తమయభిప్రాయమును తెలుపుటకును యద్ధము ముగియవరకును కోర్టులలో నావిషయము తీర్మానముకావలెనీవో నాసంగ తిని తెలుపుటకును మీరు న్యాయాధికారులను కోరెదరా?

ఆస్త్విత్తు గారు. వ్యవహారములో మామూలుగానున్న చో నేనట్లుకోరియుండను. అటులచేయుటకు కొన్నియిబ్బందు

లను పడుచున్న ప్రస్తుత స్థితిగతులుబట్టి యటులచేయుట సాధ్యముగ నేమోయని యాలోచింపబడుచున్నది.

జోయినను లింక్స్ గారు:— ఆపర్యకసానము త్వరలో తెలుపబడునా?

ఆస్త్విత్తు గారు:— తెలుపబడును.

జర్మనుల అసత్యప్రకటనములను ఖండిండు.

సోమేస్ట్రి డెయిజియులు గారికి సర్ యాగ్రేగారిటుల సమాధానమిచ్చిరి.

తేటస్థములుగానున్న దేశములలో జ్యోతులు ప్రకటించుచున్న కల్లవార్లను ఖండించుట కేర్పాటు చేయబడుచున్నది. ఆ దేశములలోనున్న ఆంగ్ల ప్రతినిధులకు యద్ధవార్తల సారాంశము లెంతివార్తల సంపుచున్నాము. దాడులుగల నబద్ధములను ఖండించుచు ప్రత్యేక ప్రకటనములను పంపినాము నందువల చాల మేలు కలుగుచున్నది.

ఇప్పుడు మదరాసు కారాగృహమున శిక్షించుచుండు సాబ్ జాక్ అనువాడు గతజనవరినెలలో రెండు బై నేకిళ్లను దొంగిలించి యిద్దరు మహమ్మదీయులకు విక్రయించెను. ఈ దొంగతనము యిటీవల బయల్పడి, సాబ్ జాక్ మీద దావా వేబడినది. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి మూడు నెలలు శిక్ష విధించి, యిప్పుడు వా డనుభవించుచుండు శిక్షముగిసిన పిమ్మటయూ కొత్తశిక్ష ననుభవించవలయునని యనుజ్ఞనొసగిరి.

ఈనెల 2-తేదీరాత్రి హెడ్ కాక్ స్టేలియ ఆరోగ్యసామి యను నాతడును, కాక్ స్టేలియ తిరువేంగడయును గన్దుతిరుగుచు జార్జిటవుక్ లో వెంటకయ్యవీధియందు వెళ్లుచుండగా, యావతి కనేకపర్యాయములు శిక్ష నందియుండు పొగ్గసారధి యనువా డొకయింటినుండి పరుగెత్తెను. వైయిద్దరు పోలీసు వారును దారినిచూచి, వారిని వెంటబడించి పట్టుకొని యడుగగా, తనప్రవర్తనకు తగిన సమాధానము చెప్పలేకపోయెను, అందుమీద వానినిపట్టుకొని, వారు పోలీసుకోర్టులో దావా దెచ్చిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి మూడు నెలలు కఠినభయము విధించిరి.

సాల్సు ఆఫీసు మోసపుచేరము.

జి. సాంబశివరావు అనునాతడు గుంటూరుజిల్లా, నరసరావు పేటలోని సాల్సుకొమ్మెక్లరు ఆఫీసు హెడ్ క్లర్కుగ నుండగా, యు. 8670 ల గవర్న మెంటుజిల్లా నొకటిని అయినమార్చి యావైకమును స్వకార్యమునకై వినియోగించుకొనినది దావావేబడినది. జిల్లుసూపర్వీసరు తానుకాదనియు, ఫిర్యాదిపక్షమున మాడకసాక్షియగు యిప్పుటి హెడ్ క్లర్కును, వాల్లన సాక్షియగు (ఆఫీసు) పూవును, ఆజిల్లును మార్చిరేగాని, తానుమాగ్నలేదనియు, ఆవైకమును వారిద్దరయవహరించి యుండురనియు, ముద్దాయి చెప్పెను. కాని, గుంటూరు సెవ్.కొ.జడ్జిగారు ఫిర్యాదిపక్షము సాక్షియును, అందునను ముఖ్యముగ వాల్లన సాక్షియొక్క సాక్షియును విశ్వసించి, ముద్దాయికి రెండేడ్లు కఠినశిక్షయు, మాడుకందల రూపాయలు జరిమానాయును విధించిరి. అందుమీద హైకోర్టుకు ఆస్త్విత్తుచేసుకొనబడినది. శిక్షవిధించుటకు సెవ్.కొ.జడ్జిగారు ధారముగనిన సాక్షియు విశ్వసనీయుగాదనియు, వర్తమాన సందర్భములను, పరిశీలించునెడల, ప్రస్తావనవ్యాజ్యము సృష్టింప బడినదనుట విశేషముగననయు ముద్దాయి పక్షమున రావుసామేలు వెంకట్రామయ్యగారు వాదించిరి. జడ్జిగారు అప్పీలు నంగీకరించి, యిప్పీలు విచారణ పూర్తిగగునంతయు ముద్దాయిని జామీనుమీద కదిలుట కత్తిరు వొసగిరి.

సంఘసంస్కరణము.

ఆంగ్లేయదొరతనము.

ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి యువన్యాసము.

చెన్నై పురి హిందూ సంఘసంస్కరణ సమాజమువారి కోర్కెపైని యీనెల 8 వ తేది సాయంత్రమున ఆంధ్రస్థాన హాలులో సభ జరిగినది. గౌరవనీయులగు ౪౮ సి. శంకర నాయుడు గారైనా సాధిపత్యమును వహించిరి. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు చక్కగ నుపన్యసించిరి. సభకు పెక్కుగొడు వచ్చియుండిరి. సభామందిరము సభ్యులతో నిండియుండెను.

సంస్కరణవిషయమున నెంతవని జరిగినదో చూచు కొనుచుండుటయును, ఇంతవరకును జరిగినంతవరకైన, సంస్కరణకార్యము లట్లు జరుగుటకు ప్రధానసాధన మగుదానిని మఱవకుండుటయును మన కావశ్యకము. సంస్కరణవిషయమున జరుగుపనులకు గూర్చిన మృత్యుతోనుండుటయెల్లప్పుడును పనికి రాకపోయినను పనిచేయువారే తుత్సహము కలుగుట కప్పుడప్పుడు మన దృఢ విశ్వాసమును తెలుపవలెను. మధ్యయుగధర్మములనుండి నవీకరణముల నత్పన్నము చేయుట కాంగ్లప్రభుత్వమే మనకన్ని విధములతో ద్వేషింపదని చూచాయగా మన మందర మెరియున్నను తామింతవరకు చేయనిదానిని జరుపుటకాధార మేదియయ్యెనో దానినిగూర్చి విచారముగ గ్రహించుట యుక్తము. ఆంగ్లదొరతనము ప్రభుత్వమాత్రమే కాక మానవాచరణములను గూర్చిన కొన్ని నియమములతో విశ్వనాగరకతయందు లీయమై యున్నదిగాన నట్టిప్రభుత్వసహాయమే లేకపోయినచో హైందవుల మాత్రపు సంస్కరణములనైన చేయజాలియుండదు. గత యిరువది వత్సరములలో సంస్కరణమునకు చాలయభివృద్ధి గలిగినది యెల్ల వారు నెరుగుదురు. ఉత్తరహిందూస్థానమునందలి రామారామమోహనరాయగారు మున్నగు సంస్కర్తల కెందును బీరువోనివారును తమప్రోత్సాహమువలనను బోధనల వలనను సంస్కరణమునకు కేవలము ప్రతిష్ఠులు గ నున్న వారిని గూడ నందు ముఖ్యముగ గతపదివత్సరములలో క్రమక్రమముగ నెక్కుదిగ సంఘములకు సంఘములను తమపక్షమున కాకర్షింపగలిగిన వారును నగు నొకమహనీయులు మనలోగూడ నున్నారని నేనెప్పుడు చెప్పవచ్చు నన్యాయమొనర్చినవాడ నగుదును. ఇట్టిఫలమును చేకూర్చగలిగిన గౌరవనీయులగు ఎస్. శంకరనాయుడుగారికి మనమందరమును వందనసహస్రము లాచరింప వలెను.

ఆంగ్లప్రభుత్వమునకు పూర్వముండిన వర్ణవిభజనపద్ధతి వలననే ప్రస్తుత మిదేశమున నైహికార్థికాభివృద్ధి క్షీణించుటకు కారణమైనది. వర్ణవిభజనపద్ధతి యొక్క ప్రాబల్యము నీదేశమున క్షీణింపజేసినవాడ వెనుకటిభారతీయ పరిపాలకులు కారు. మతవిషయమున నీవోస్త్రతములను పాటించని ఆంగ్ల మహమ్మదీయ దొరతనముల మతసాంప్రదాయముల వలననే హైందవ మతమందలి వర్ణవిభజన సాంప్రదాయాధిపత్యము క్రమక్రమముగ క్షీణించుట కవకాశము కలిగినది. స్వమతమందలి ప్రత్యేకపద్ధతుల నాంగ్లేయు లడగించుకొనుచున్న సమయమునందే వారి ప్రభుత్వము మనదేశమునందేర్పడు నదృష్టముగూడ తటస్థించినది. పాశ్చాత్యదేశములలో న్యాయశాస్త్రానుసారము ప్రజలలో నీవోస్త్రతములు పరిగణననాములు కాగూడదనునది యొక ప్రధానాశయముగ పాశ్చాత్యులు నిర్ణయించియుండుటచే నాంగ్లేయులు మనదేశమునకు ప్రభువులగుటవలన మనకుగూడ నట్టిసమత్వముచేకూరు భాగ్యము లభించినది. ఆంగ్లపరిపాలనమున కలిగిన ప్రాపంచిక నాగరకతా విశేషమున వ్యవహార నిర్ణయ సాధనముల యందును, విహారమందిరములయందును సర్వసమత్వసాంప్రదాయ మేర్పడుటచే సంకుచితములగు స్వమతవిషయములలో నిమగ్నులై కేశాభివారికినిగూడ నిప్పుడవకాశము లేకుండ నున్నది. మహమ్మదీయ పరిపాలనమున చేకూరిన గాఢాంధకార వ్యవస్థలనుండి మహాక్రొధమునుండి విమోచితుల మగుటకు పాశ్చాత్యవాగ్మయవాద్యవసమే కారణ మయినది. మహమ్మదీయ ప్రభుత్వమునందలి మత సాంప్రదాయము ప్రజాసమత్వ పరమైనదేయెనను సర్వవిషయముల యందును ప్రజాసమత్వ మాప్రభుత్వమున నేర్పడుట కవకాశము కలుగలేదు. సర్వసమత్వ, న్యాయయిక నియమములు బ్రటిషు పరిపాలనముతో నవి భాజ్యసంబంధమును గలిగియున్నవి గాన నవి యీదేశమున చిరకాలమువరకు నిలువగలుగునని మనము దృఢముగ నమ్మియుండవచ్చును. దేశాభివృద్ధికి సహకారమగు నిట్టి యానుకూలస్థితిని యాంగ్లప్రభుత్వము తప్ప మరియెవరకు

త్యమునుగూడ కలిగింపజాలదు. జాతీయ సమైక్యతను సంపూర్ణ దృఢపము వరకును హిందూదేశమును పరిపాలించుట కాంగ్లప్రభుత్వము తప్ప మరియొకప్రభుత్వ మెంతమాత్రమును పనికిరాదు. ప్రస్తుతము హైందవులు గ్రహించుచున్న జాతీయ భావము గూడ కేవల మాంగ్లప్రభుత్వమువలననే కలిగినది. కాన ఆంగ్ల ప్రభుత్వ నియమములందు తమకు సంపూర్ణ విశ్వాసము కలదని తెలియ పగుచుచు ఆంగ్ల దొరతనము పట్ల తమకుల రాజభక్తిని నివేదించుచు ప్రస్తుత సమయానుగుణ్యముగ నొక తీర్మానమును సంఘ సంస్కరణ సామాజికలొనర్చుట యుక్తము; అన్యాయగారప న్యసించిరి.

“సంఘ సంస్కార కార్యము లింతకన్న ననుకూలముగ జరుగవలెననుటకు తీమాపణ కొర నుచనతో నన్యాయగారపన్యసించినారు. అట్టి తీమాపణ లెంతమాత్రమును గూడ నవసరముగావు. 10, 20 ఏండ్ల క్రితము స్థితిగతులులుండెనో మీకు జ్ఞాపకమున్నదో లేదో నేనెరుగను. ఆనాడు వర్ణ విభజన పద్ధతులకు వ్యతిరేకముగ నవన్యాసవేదికలవై నెక్కి యువన్యసించు వారిసందర్భి విద్యార్థుల మనసులను చెడత్రోవులకు త్రిప్పుచున్నారను నేరమును మోపి నిరసించుచుండిరి. ఇప్పుడు నిరుపయోగమని మనము నిరసించు విషయములనున్నటిని గూడ సర్వోత్తములని నాడు ప్రశంసించుచుండిరి. పక్షపాతులమనియును చంచలచిత్తుల మనియును నన్ను నావలెపట్టుదలతో పనిచేయు వారందరినిగూడ వారూహించుచుండిరి. జనసంఘముయొక్క అభిప్రాయమునందు లక్ష్యమునుట యత్నకరమగు కార్యమును నుద్దేశ్యముతో కాబోలు జనసంఘాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగముక్కుగ నూటిగమేమిసంస్కరణ కార్యముల నొనర్చుట యుక్తియుక్తము కాదని మమ్మాజేపించుచుండిరి. ఇప్పుడెన్నో జనసంఘ మింకను సంపూర్ణమగు నాగరకస్థితికి రాలేదనియును సంస్కర్తలారక తొందరపడిన లాభములేదనియు జనసంఘమున నాగరకత ప్రభలు వరకును నైరణజేయవలయుననియు జనసంఘముప్పుడు మనతోకలసివచ్చుననియును చెప్పుచున్నారు. ఇప్పుడు చెప్పు విషయము నందంతయు తీమార్పణ నూచన యగుపడుచున్నది. సంస్కరణపక్షముకు కేవలము ప్రతిష్ఠులుగనున్న వారు గూడ నిప్పుడు సానుభూతిని కనబరుచుచున్నారు. సంస్కరణ సాంప్రదాయమును వారు గౌరవించుచు చున్నారు. సంస్కర్తలతో నేకీభవించిట్లు నడించుచు చున్నారు. ఆంగ్లప్రభుత్వమే లేకున్న నిది యంతయును సాధ్యము కాదనినదికాదు. మొదట సంస్కరణకార్యములకు ప్రకమించి ప్రధమపంక్తిని నిలువబడినవారందరికిని గూడ ఆంగ్లవాద్యయ పతనమువలననే సంస్కరణాభిరతి జనించియుండెను. వారలు లాంఛనవాద్యయము నభ్యసించి పిమ్మట తమశాస్త్రములను పరిశోధించగ నాంధ్రభారతీయ వాద్యయములు రెండును గూడ సంస్కరణము నంగీకరించియున్నట్లు వారుగ్రహింపగలిగిరి. ఆయాధారములను పురస్కరించియే సంస్కర్తలు కార్యాచరణమునకు ప్రకమించిరి. అన్ని మతములనుగూడ మొదట నేర్పరిచినవారు మతాలంబకుల పురోభివృద్ధిచే తమ దృష్టిపథము నందుచుకొని యేర్పరతురనునది సామాన్యధర్మము. అట్టి ధర్మమునే ప్రధానాధారమున నుంచుకొని సంస్కర్తలు కార్యక్రమమునకు ప్రకమించిరి. అట్లు పరిశోధించినో నేవిషయమున కభివృద్ధియవరమో ఆవిషయమునకట్టి యభివృద్ధిని కలిగించుటకు మతముగూడ సహకారిగావలెండుట కెట్టియాటంకమును కలుగనేరదు. ఈ దేశమున సంస్కరణాభి వృద్ధికి ఆంగ్లప్రభుత్వ మనసరమని సంస్కర్తలు నడుపుటవలన సంస్కర్తలు తమ హిందూమతమునకే విద్యేభులని యూహింప గూడదు. మనము చరిత్రను చదివినచో అన్ని దేశములలోను అన్ని జాతులవారును మతములవారునుగూడ విదేశవిషయములను గ్రహించిన పిమ్మటనే తమసంఘమును సంస్కరించుకొని యుండిరిని తెలియుచున్నది. వాట్లు తమమతము నితర మతములతో పోల్చుకొన్నచో కలుగునభిప్రాయముకన్న తమ మతము నితరమతములతో పోల్చి పరీక్షించుట వలన భిన్నమగు నభిప్రాయము కలుగుట కవకాశము కలదు. మతము దేశాభివృద్ధికిర కేర్పడియున్నది. ఆంగ్లేయ భావనవ్యక్తినించని వారుగూడ గొందరు సంఘ సంస్కరణ మందధికదీక్షితులవహించినవారుకలరు. అట్టి వారన్యమత విషయములను చదివి స్వమత విషయములతో పోల్చిపరీక్షించుట వలన సంస్కర్తలు కాలేరు. ప్రపంచమున కనబడుచున్న దుస్థితినిచూచి మనసుకరిగి సంస్కర్తలైరి. కాన మనదేశమున నిప్పుడు వివిధింప బడుచున్న పెద్ద పెద్ద సమస్యలన్నియునుగూడ నాంగ్లపరిపాలన మీ దేశమున నొక్క పూటయైన నిలచిపోయినచో దానితో పాటాగిపోవలసినవిగాని యెంతమాత్రమును వృద్ధిపొందనేరవు. బ్రిటిషుదొరతనము నారు మనయదృష్టమున మనదేశమును పరిపాలించుచున్నచో క్రమముగా ప్రభుత్వమువారు కల్పించుకొన నక్కరలేకుండ గనే సంస్కర్తల యీ విషయముల నన్నిటిని చక్కగా నెరవేర్చ గలిగియుండునని అగ్రాసాధిపతిగా రుపన్యసించిరి.

మైసూరు ప్రాతినిధ్యసభ

దివానుగారి అంతిమోపన్యాసము

మైసూరు అక్టోబరు 8:—దసరాప్రతినిధిసభ అక్టోబరు 7 వ తేది బుధవారముతో ముగిసినది. సభను ముగించుచు దివాన్ గారిట్లుపన్యసించిరి:—

“మీరు మహారాజా వారయెడల వెలుబుచ్చినగాఢానురాగమును రాజభక్తిని శ్రీవారికి విన్నవించెదను.

పరిపాలన క్రమమును మీరు స్థులించుటకు నేను వందనముల నాచరించుచున్నాను. కాని యీపరిపాలనము చక్కగా నెరవేరుటకు రాజ్యాంగసభిజాని సభ్యులును, శాఖాధికారులును డిప్యూటీ కమిషనరులును గూడ సహకారులయ్యు న్నారనినేను వివరించుచున్నాను.

ప్రారంభదినము మొదలు వారమురోజులు మన మిచట సమావేశమైతిమి. ప్రధానవిషయము లనేకములు చర్చింపబడినవి. తెలియదగిన యంశము లెన్నియో వివరముగ ప్రభుత్వమువారికి తెలుపదనివిగాన నివిషయములను మనము సంతోషముతో స్మరించుకొనుచుండుము. నేనీ దినములలో కొన్నికొన్ని ప్రసంగములకు కాలపరిమితి నేర్పరచినందులకు మీరన్యధా తలపకుండురని కోరెదను. అటు లేర్పరచినచో ముఖ్యాంశములు కొన్ని వదలివేయుటయోసంక్షేపముగ చర్చించుటయో తటస్థించియుండును.

ముద్రాశాసన సవరణము.

మన మాలోచించిన ముఖ్యాంశములలో నీవిషయము గూడ నొక్కటియైయున్నది. కాని ప్రస్తుతసమయమున బట్టి అట్టి సవరణల కెడములేదని నేనును మీరునుగూడ నెరిగి యున్నాము. ప్రతినిధిసభలోని సవరణలనుగూర్చి నేనిదివరకే ముచ్చటించియున్నాను. ఇప్పుడీరాజ్యమున మూడుసభలలో ప్రజాప్రతినిధు లున్నారుగాన మీరాయాదు సభలలోను మీ వాంఛితములను తెలుపుచుండవచ్చును. కాన మీరుదేశక్షేమమునుగోర్చిపనిచేసినచో క్రమక్రమముగ మీకన్ని లాభములును గూడ చేకూరగలవు.

సర్వసేటిలుమెంటు

ఈ విషయమున వృత్తి దారులలో ముప్పాతికభాగము వారైన నంగీకరించినచో నిర్బంధముగ నీయేర్పాటులు చేయవచ్చును. దొరతనమువారి కక్షమున నే నొక విచారణసంఘము నేర్పరచెదనని వాగ్దానముచేసియున్నాను. ఆసంఘమందు ఇనాముదారులునై తుల్యునుగూడ ప్రతినిధులుగానుండవలెను.

వర్తకసంఘము

వర్తకసంఘము నేర్పరచుటకు వర్తకులు ముందంజ వేయవలెను. మైసూరు బెంగులూరు మొదలగు ప్రదేశములలో నున్న వర్తకులీ ప్రయత్నముచేసినచో దొరతనమువారు సాధ్యమగు నంతసాయము చేయుట కభ్యంతరము లేదు.

మహమ్మదీయులకు విద్యాప్రదానము.

ఈవిషయమున దొరతనమువారిదివరకే సహాయము చేసి యున్నారు. ఇంకను వారు తగిన సౌకర్యములను సమకూర్చుటకు సిద్ధముగనున్నారు. మహమ్మదీయులుగూడ దేశమందలి రాజభాషను కొంతవరకైన నేర్చి దేశమందలి యితర సంఘములతో సామరస్యముగలిగి పనిచేయుట వారికి లాభకరము.

మైసూరునకు సర్వకళాశాల.

ఈవిషయమును మేమాలోచించుచున్నాము. 3-4 నెలలలో నేదో నిశ్చయము జరుగును.

కల్లసిస్టు తమకు రావలెనని యీనాముదారులు చేసిన విజ్ఞాపనముగూడ నాలోచింపబడుచున్నది. త్వరలోననుకూలముగనే పర్యవసానము తేలగలదని యూహించుచున్నాను.

జనోపయోగకార్యములు.

సువర్ణవత్తి, లోకపానని, లోకలలోచెరువు, కాలవ పనులు ముందుసంవత్సర మారంభింపబడును. భద్రావదీపములు గూడ మరచియుండలేదు.

సంస్థానపు భీమా

ఈభీమా ప్రజలకందరికినిగూడ నుపకరించునట్లు చేయు విషయమును సమర్థులలో కంట్రోలరుగారగు చక్రవర్తిగారు ఆలోచించుచున్నారు. దానివలన నధికప్రమాదము లేవియును కలుగవని తోచినచో నట్టియేర్పాటు సాధ్యమైనంత త్వరలో జరుపబడుట కభ్యంతర ముండదు.

లోకలు మ్యూనిసిపల్ బోర్డుల విషయమును వివిధింపుటకు కొకసంఘ మేర్పరచ బడినది. ఆసంఘమున పౌరులు గూడ చాలమందిగలరు. వారులెన్నగా విచారించి తమయభిప్రాయములను తెలిపియున్నారు.

కాల్యాణచాలయ నిధి.

ఈ నిధిలోని కొంతభాగమును యినుపదారుల నిమిత్తమును మరికొంతభాగమును కాల్యాణచాలయ సగౌరవికృతి కొరకును వినియోగించుట యుక్తమని తోచుచున్నది. సంస్కృత విద్యాభ్యాసముకొరకుగూడ నందులో కొంత స్వల్పమొత్తమును వినియోగింపవచ్చును. ఒకతాలూకాకు కావలసిన కమయములను ప్రత్యేకముగ నాలోచించుటయును ఆరునెలల కొకసారికి మించకుండ జిల్లాసభ లేర్పరుచుటయును అభివృద్ధిని పరిమించుచుండటయును అనవసరములు అట్టిచో నవసరమగు విషయములను ప్రజలును పాలకులును కలసి ఆలోచించి వెంటనే పరిష్కరించుట కనుకూలముగా నుండును. ఈవిషయమునగున్న డిప్యూటీ కమిషనరులతో గూడ నాలోచించి నిర్ధారణ చేయదగును. వా రీభాగ్యతను పొందుట కంగీకరింతురు.

గ్రామాభివృద్ధివిషయము.

గతవత్సరమున మీ రొనర్పిన వార్తాసములను చక్కగ నెరవేర్చితిరి. ఆయేర్పాటునకు ప్రజలు తమంతటామూ కలసి రాకున్నచో వారిని బలవంత పెట్టుటకు గాని కీర్తింపుటకు గాని ప్రస్తుత మింకను నే నంగీకరింపను. ఏర్పాటునకు విరుద్ధముగా ప్రవర్తించిన వారి పేరులను జాబితావ్రాసి అయ్యాయనకు పంపించుటయును ఆజాబితాలను గ్రామచాచిడియందు కట్టించుటయును మాత్రమే ప్రస్తుతము చేయుచుండిన చాలును. ఈవిషయమున డిప్యూటీ కమిషనరులను వినియోగముద్వేగులును శ్రద్ధగలిగి పనిచేయుచుండుట క్లాఫునీయును. ప్రజలను నాయకులనుగూడ శ్రద్ధపఱించినచో కొద్దికాలములోనే కొన్ని గ్రామములు సాటిలేని స్థితికి రాగలుగును.

వృత్తిధర్మములు, ఇతరవిషయములు.

ఈ విషయములో పరస్పర సహాయమును క్రమపద్ధతిని నియమమును నేర్పరుచు నుద్దేశముతో దివాను బహదరు కే. పి. పుట్టన్న శెట్టిగారు చాల చోట్ల సుపర్యవించిరి.

ప్రజలు కలసి పనులుచేయు నైకమత్యము మనపాఠశాలలో లోపముగా కనబడుచున్నది.

ఆదాయపు పన్ను.

ఆదాయపు పన్ను విధించుటనీ మీరు కోరుటయును చిన్న చెరువులను బాగుచేయు విషయములలో తోడ్పడెదమని మీరు చేసిన వార్తాసమును చాల క్లాఫుములు, విరిటిక్/కార్యములు చేయుటవలన పరస్పర విభిన్న మభిప్రాయ నొందుటకును, పాలితపాలకుల పరస్పరసహాయ ముండినగాని నెరవేరిన వెక్కుకార్యములు నెరవేర్చబడుటకును గూడ సాధన మేర్పడుచున్నది.

చిన్న చెరువుల పనుల నామోదించితిమని మహారాజా వారు వినికెరిగించుటకు నాకాజ్ఞా నొసంగిరి. ఇండియా దొర తనమువారుగూడ నీ విషయమున మనకన్ని విధముల తోడ్పడుచున్నారు.

ధర్మకార్యములు.

ప్రజల కుపకరించు కార్యము లేర్పరుచుట మహారాజా వారి ప్రధానోద్దేశ్యము. జనల పరిజ్ఞానమును కాశల్యమును, నూతన చాతుర్యమును, ధర్మాన శక్తిని, అభివృద్ధిచేయు పనుల కన్నిటికి సుపరచించు పరపతి పద్ధతుల సభివృద్ధి నొందించుట మహారాజావారి వాంఛితముగాన ప్రీ చారి ముఖ్యాభిప్రాయములగు నీ సత్కార్యములు కొనసాగుట కీచేకవాను లగు హైకోసావారు, హౌందవులు, మహమ్మదీయులు నందరును గూడ నైకమత్యముతో పనిచేయుచురని నమ్ముచున్నాను.

కోర్టు వ్యవహారములు.

(న్యాయమూర్తి బేక్వెల్ గారు)
వైజయంతి ముద్రాక్షరశాల.

దీనిగురించి మదరాసు హైయ్యుకోర్టువారికిని చంద్ర శేఖరమొదలియారు గారికిని హైకోర్టులోవాదము జరగనుగదా? ఈసందర్భమున నీనెల 6 వ తేదీని జడ్జి బేక్వెల్ గారు తీర్పు చెప్పినప్పుడు ప్రతివాది ఆటంకజులలోగా కోర్టులో రూప 5450 లను చెల్లించవలయుననియు, తాము వాదికంపెనీనర్థ నుండి కోరు పుత్రమునకు చిత్తు నొకటిని వ్రాసి వాదికంపెనీకి పంపవలెననియు నుత్తరు వొసగును, కడపటితీర్పు చెప్పటకు ఒకపక్షముగోజుల కాసియుంచిరి.

[న్యాయమూర్తులు సహాకర్యయ్య, నేపియగార్లు]
కోర్టు ఒకంబునక రద్దగుట.

దక్షిణక నెరాజిల్లాలో నొకభూస్వామి తన రయితును తనభూమినుండి వెళ్లగొట్టుటకు దావా తెచ్చెను. తనయధీనము

ననుండిన భూమిలో కొంతభాగమునకు భూస్వామికి హక్కు లేదని రయితు చెప్పెను. అట్లుచెప్పినందున, తనకును రయితు కును నేర్పడియుండు కవులుఒడంబడిక చెల్లదని తెలియజేయుచు, ఆ కారణమునబట్టి రయితును ఆ ప్రదేశమునండి తొలగించుటకు కోరుచు భూస్వామి డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టులో దావా తెచ్చెను. భూస్వామిహక్కును నిరాకరించినందున కవులు రద్దాయెనని యభిప్రాయంబు డిస్ట్రిక్టు మునసబుగారు వారికి అనకులముగ తీర్పుచెప్పిరి. ఈతీర్పుమీద జిల్లాకోర్టుకు అప్పీలుపెట్టుకొననబడెను. గాని, రయితు నిరాకరించినపిమ్మట భూస్వామి దా హాటముగ నేమియు చేసియుండనందున, రయితును వెళ్లగొట్టుట కారనికి హక్కులేదని జిల్లాజడ్జిగారు తీర్పు నొందిరి. ఈతీర్పుమీద హైకోర్టుకు రెండవఅప్పీలు పెట్టుకొనబడెను. హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు కేవలము రయితునిరాకరణముమాత్రమేకొలుగదగుటకు కారణము కాజాలదని యభిప్రాయంబు జిల్లాజడ్జి గారితీర్పునె స్థిరపరచిరి.

[న్యాయమూర్తులు: శంకరనాయర్, స్పెక్ సర్ గార్లు].
ఒక మేజిస్ట్రేటుగారిమీద దావా

తనకుగలిగిన మానవస్థమునకై పరిహారము గోరుచు కోయకుట్టియునాతడు, కొంతకాలము పొన్నానిస్తేషు నెరి సహమేజిస్ట్రేటుగ నుండిన ఫెర్నాండెజ్ అనునాతనిమీదను మరణమొదగురమీదను దావా తెచ్చెను. వాదితెప్పిన యీదా వాకు కారణ మేమనగా, ఆ అవ ప్రతివాది మొదటి ప్రతివాది సంరక్షణలో నుండువాడు. ప్రతివాదు లందరునుగూడి వాదివిషయమున నేదియో కుట్రను వర్చిరి. తత్ఫలముగ, 1910 వ సం॥ ఆగష్టునెల 19 వ తేదీన ఆ అవ ప్రతివాది వాదిమీదను, వాదిసౌకర్యం శంకరజ్ అను కూలివానిమీదను ఒక నేరమును సృష్టించి తప్పుదావా తెచ్చెను. అందుమీద విచారణాజరిగి ఫాలఫూటుపెట్టు అన్వేషంబు మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టులో 1910 వ సం॥ అక్టోబరు 17 వ తేదీ జరిగి కడపటిచిచారణలో వాది నిర్దోషియని వదలిపెట్టబడెను. ఇట్టి సృష్టనవాద్యమవలన తనకుగలిగిన కష్టస్థములకుగాను పరిహారము కోరుచు ప్రస్తావనదావా లేవడెను. జుడిషియల్ ఆఫీసర్సుప్రాటెక్టర్ అట్ట ననుసరించి, మొదటి ప్రతివాదిమీద దావాను దక్షిణమలపారుజిల్లాజడ్జిగారు ప్రోసీజురిసిరి. అందుమీద హైకోర్టుకు అప్పీలు పెట్టుకొనబడెను. కుట్రజరిగి, తప్పుదావా తెప్పినపిమ్మట జరిగిన వ్యవహారములలో మొదటి ప్రతివాదిని సదరు అట్ట రక్షించునని చెప్పవచ్చును గాని, త త్పూర్వము కుట్రజరిగి, దావా సృష్టించబడిన సందర్భములో నాప్రతివాదికాయాత్మ అనుపూలము కాజాలదనివాదించబడెను. జుడిషియలు ఆఫీసర్సు ప్రాటెక్టర్ అట్ట ప్రస్తావన వ్యవహార మాద్యంతమునకు నన్వయించుననియు కాజాటి మొదటి ప్రతివాదిమీద నెట్టివాద్యమే గాని నిలువజాలదనియు మొదటి ప్రతివాది పక్షమున వాదించబడెను. కాని, హైకోర్టు న్యాయ మూర్తులు వాదిక్షేమన క్రుతపరచుడిన వాదము నంగీకరించి జిల్లా జడ్జిగారి తీర్పును రద్దుపరచి, దావాను విచారించి న్యాయానుసారము పరిష్కరించుట కుత్తరు వొసగిరి.

[న్యాయమూర్తి: శంకరనాయగారు]
కోర్టు ఏలపువీడియమును రద్దుచేయుట.

ఒక స్థితివికరణములో భాగమునకు హక్కు గలయొకడు ఆయాస్తి విక్రయించుటకు వేయబడిన నేలమునం దక్రమములు జరిగిండు, ఆయేలముచెల్లదని యుత్తరువేయు నిమిత్తము దావా తెచ్చెను. ఆయాస్తి చాలతక్కువధరకు అమ్మబడుట ఏలపువీడియము చాటింపబడినపుడు ఏలముజరగు నలమును, పోరీఖును వెల్లడిచేసబడవలెనుట, యిత్యాదిలోపములు జరిగినవలె హైకోర్టువారి కారణము. గుంటూరు డిస్ట్రిక్టుమునసబుగారు ఏలమును రద్దుచేసిరి. ఏలములో లోపములుజరిగినను, ఆక్షేపణఅర్హమైనపుడు, తొలుకొలుకెనే కారణమును విశదముగ నిరూపించలేకను కారణములో గుంటూరుజిల్లా జడ్జిగారు డిస్ట్రిక్టుమునసబుగారియొద్దకు రద్దుపరచి, యాక్షేపణ అర్హిని ప్రోసీజురిసిరి. ఈ తీర్పుమీద హైకోర్టుకు రివిజు షిటీషన్ పెట్టుకొనబడెను. వాదిప్రతివాదములను విని న్యాయ మూర్తి గారు జిల్లాజడ్జిగారి తీర్పును రద్దుచేసి, డిస్ట్రిక్టు మున సబుగారి యుత్తరువును స్థిరపరచిరి.

(న్యాయమూర్తులు: సహాకర్యయ్య, నేపియగార్లు.)
క్రిమినలు దావాబద్ధారా లాభముపొందజూచుట.
రంగూనులో నాలుకొట్టెట్టి (ఫం) వర్తకస్థాన మొకటి గలదు. దానికి పుడుకొట్టలో నొక నాలుకొట్టెట్టి ఏజంటు. ఈయేజంటు ఆ కంపెనీవైకము నవహరించి తప్పులెక్కులువ్రాసి కంపెనీని మోసముచేసెను. అందుమీద రంగూను ఆఫీసులోనుండు అధికారి ఏజంటుమీద ప్రోసీక్యూటో దావాచేసి యాతనిని ఆరెస్టుచేయుటకుగాను వారంటు తీసి తిరిచివాపలికి పంపెను. అంతట నాయేజంటు యొక్క తండ్రి ఆయధికారికినాలుగువేలరూపాయలొచ్చిరకు ప్రామిసరీనోటు వ్రాసియచ్చి ప్రోసీక్యూటోని క్రిమినల్ దావాను ఆరెస్టు మానవలసినటులేర్పాటుచేసికొనెను. అంతట ఆక్రిమినల్ దావాచాలించుకొనబడి, వారంటు విషయము వదలిపెట్టబడెను. వైక చెప్పిన పుత్రముయొక్క మొత్తమును రాబట్టుకొనుటకు రంగూను ఫరం అధికారి ఆరెస్టుమీదను సుకునిమీదను మధురలో దావా తెచ్చెను. నమ్మకద్రోహమునకై లేబడు నేరము సమాధానమునకు చోటియ్యజాలదు గాన, రంగూను కంపెనీ యధికారి ఆవ్యాజ్యమున సమాధానముచేసికొని ద్రవ్యహాపముగ లాభము పొంద జూచినది లోకవ్యవహారమున కక్రమమైనదని యభిప్రాయ మొసగి జిల్లా జడ్జిగారు వాదితెప్పిన దావాను ప్రోసీజురిసిరి. ఈతీర్పుమీద హైకోర్టుకు అప్పీలు పెట్టుకొనబడెను. న్యాయమూర్తులు జిల్లా జడ్జిగారి తీర్పును స్థిరపరచి అప్పీలును ఖర్చులతోడ ప్రోసీజురిసిరి.

స్కూలుకాబోర్డు.

(గ్రామపంచాయతీ కృష్ణస్వామిరావుగారు)
మోటుతనముగ బండినితోలి నవ్వుము కలిగించినందులకై నవ్వుపరిహారము కోరుట.

తాను గతసంవత్సరము అక్టోబరునెల 15 వ తేదీన ఎగ్మూరులో పొన్నపల్లెనుండిధిరి రిక్షాబండిలో వెళ్లుచుండినపుడు, నుదరాసు, అస్త్రేలియల్ స్టేబిల్స్ లో కొలుపుండు విక్టర్ పాకోటెజ్ అనునాతడు గుత్తపుబండిని వేగముగను, మోటుతనముగను పోలుకొనుచువచ్చి, యారిక్షాబండికి డీకొనునట్లు తటస్థించగా, తాను క్రిందబడినట్లును, తన మోకాటిచిప్పుకు బలముగ గాయము తగిలినట్లును తెలియచేసి 150 రూపాయలు నష్టపరిహారము కోరుచు దక్షిణీయనాతడు అవిక్టర్ పాకోటెజ్ మీద దావా తెచ్చెను. కాని, అబండ్లు డీకొనట, తనకు చెప్పుతగులుట, మొదలయినవి ఆకస్మికముగ జరిగినవే గాని, యెవరియందును దోషము కానరాదని వాది ప్రతివాది కొకయొత్తరము వ్రాసియుండెను. ఆయొత్తరమునవ్రాసినపిమ్మట తన కభిప్రాయము మారినందులకు కారణమును వాది విశదముగ తెలియజేయజాలక పోయినందునను, మోకాటి చిప్పుకు తగిలినగాయము ప్రమాదమైనదిగాదు కనుకను జడ్జిగారు వాది తెచ్చినదావాను ఖర్చులతోడ ప్రోసీజురిసిరి.

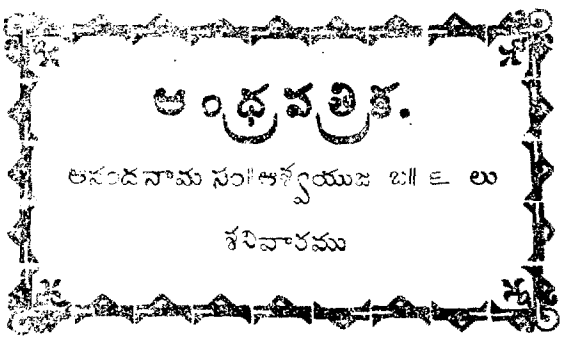
పోలీసుకోర్టులు.

బార్బిటప్రెక్.

బర్మిక్ బర్బిటప్రెక్ మెంటు ఆకొంటూంటు పార్సల్ అనునాతడు గతసంవత్సరమున హంటుగోడ్డులోని కృష్ణమ్మ అండు కంపెనీవారివద్ద కుర్చీలు, మేజాలు మున్నగు వస్తువనాదకరణములను కొన్నిటిని బాడుగవస్తువుకొని వాసికగాను నెలకు 4 రూపాయలు అద్దెయిచ్చుట కంగీకరించెను; అతీతన గత ఆగష్టు 31-నకు బాడుగనిచ్చెను; పిమ్మట బాడుగ నియోగకపోవుటయేగాక, ఆసామానులను చాకలపేటలోకొకరి వద్దకు వయించెను. అందుమీద కృష్ణమ్మకంపెనీవారు పార్సల్ మీద నమ్మకద్రోహనేరమునకై దావాతేగా, మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్రాయికి కందరూపాయలుజరీమానా, చెల్లించనిచో, రెండునెలలు కఠినఖయపు విధించిరి.

ఎగ్మూరు.

దొరస్వామి యనవాడు తన బంధువగు పద్మనాభ మొదలియార్ అనునాతనియొక్క శిశువాడుకగలదు. ఇటులుండ నొక నా దొరస్వామి పద్మనాభ మొదలియారుగా రెండు సుమారు అణువందలరూపాయలు వెలగలనగలను అపహరించెను. ఆనగలు దొరస్వామియొక్క అగ్నవద్ద నుండగా, పద్మనాభ మొదలియారిగారి నొకరు చూచి గుట్టు బయలుపెట్టెను. అందుమీద పోలీసువారికి రిపోర్టుపంపబడెను. కొంగ ఆరెస్టుకాబడెను. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి తొమ్మిది నెలలు కఠినఖయవిధించి, పిమ్మట తొమ్మిది నెలలకాలము వాడు పోలీసువారి పాఠశాలకింద నుండవలయునని యనుజ్ఞా వొసగిరి.

యుద్ధము—పారసీకము.

నేటికొకటి పా. మహాసంగ్రామము ఒకవిధముగా లోకమున కంతటికిని సంతోషకర మనుటకు సందేహములేదు. జననాశనము, అర్థనాశనము, జీవనాధార చ్యాపారనాశనము, లోకములో నెచ్చట కలిగినను లోకమున కంతటికిని కలిగినదని యెంచవలసివచ్చినది. కాని భూభాగము సంతటిని నొక్కగృహాంగముగాను, అందలి మానవజాతి సంతటిని నొక్క కుటుంబముగాను తీసికొని, ఏ ఏ స్థానమున నేయే ప్రకృతి సౌఖ్యములచే నే యే వస్తుజాల మత్పత్తియగునో యట్టివస్తుజాలము నుత్పత్తిచేసి, ఇతరస్థానములకు పంపిణీచేసి కొనుటయు, భ్రాతృవరులవలె స్వేచ్ఛికొక్కరై జీవించి సర్వభూతరాక్షిం ప్రాణకర్తయగునాతనియెడట సమానత్వమున జీవించ కలుగునట్టి మానవుని దినచర్యయందుకను రాలేదు. ఇంకను నది మోగ్రంథములలోను కవులగీతములలోను తత్త్వవేత్తల కలవరింపులలోను దాగియున్నది. ఆ విశ్వమానవ భ్రాతృభావమే ఈలోక వ్యవహారములకు బునాదియై యుండినచో నిప్పటి మహాసంగ్రామము పాసగియేయుండదు. దానిచాచు కొన్ని జాతుల మనములలో నాడనారంభించి యున్నది. వానిలో నెల్ల నాంగ్లభూమి ప్రముఖము. ఆ ఉత్తమాదర్శ ఛాయా ప్రేరేతయైన యాంగ్లజాతియే యీలోకమున నిప్పటికి మానవ సమానత్వమును మానవ న్యాయత్వమును మిన్నయై సంతరించుకొనుటకును తన దేశమున సంతరించుకొను నభిలాష కలదికాన నితరదేశములకును నట్టి రక్షణోపాయముల తోడ్పడుటకును ప్రయత్నము లొనర్చుచున్నది. ఆ యాదర్శ శక్తి చేతనే తాను చేయు న్యాయైక్యప్రయత్నములందెల్లను విజయము కాంచగలుగుచున్నది. ఇట్టి యాదర్శముతో ప్రారంభింపబడిన పోరాటముగలచేతనే నేటిదినము ఆంగ్లభూమి లోకములోని సర్వరాష్ట్రముల పానుభూతి సంచుచున్నది. సర్వరాష్ట్రముల యాశీర్వాదమును కొనుచున్నది. ఇట్లొక్కజాతి బలిమిచే నుత్తమాదర్శచ్ఛాయ లోకమందు క్రమ క్రమముగా ప్రసరించి మానవవివేకమును సత్కృష్టపరిణామమువంకకు మరల్చుచున్నదనుమాట నిజమే యైనను, సాధారణ మానవ కార్యములలో ప్రస్తుతావస్థను తదంతర్గత లోపాలోపము లన్నిటితోగూడ గ్రహించి ప్రవర్తించవలయుననుట న్యాయమగు లోక కార్యచరణపద్ధతికి మూలసూత్రము. అందుచేతనే విశ్వమానవ రాష్ట్రమున కంతర్భూతముగ నానారాష్ట్రాదర్శ మేర్పడియుండుట. ఈ రాష్ట్ర నిర్మాణాదర్శమునకే భూమ్యాపరిధిత ప్రజాసమూహములు భక్తులై యుండుట. కావుననే యిప్పటి మహాసంగ్రామము కొన్ని దేశముల కిష్టదాయకమే యైనను, మరికొన్ని దేశములకు కొంతసరికి లాభకారి యను పరిమిత సిద్ధాంతము చేయవలసి వచ్చియున్నది. ఇట్టి లాభమున కవకాశము కలిగియుండు దేశములలో పరిమితమే మొక్కటియనుటలో సందేహములేదు. ఇదివరకు సింధుతీరలో మేము పరిమితము గురించి ప్రస్తావించినప్పుడు ఆదేశపు క్షిప్రస్థానమున వచ్చియున్నది. దేశమున దక్షిణభాగము

దాంగుల పలుకుబడియు నుత్తరమున రుష్యావారి పలుకుబడియు ప్రముఖములు గా నుండ నలెననియు మధ్యభాగమున సిరెడు రాష్ట్రములకును చెనకరాని భూభాగమున నలెననియు సంధివరత్తులు కలవని తెలిపియుంటివి. రుష్యావారుత్తరమున క్రమక్రమముగా బలవత్తులగుచుండుటయు వారియధికారులును ప్రతినిధులును తమతమలాభమునే గమనించి పారసీకభ్రాతృపు సభికారము నామమాత్రావశిష్టము చేసి యుండుటయు ననవసరమగు నల్లదులును గండరగోళములును ప్రబలియుండుటయు కూడ మాచమవరు లెరుగుదురు. రాజ్యాంగ మిరీతిని దుర్బలయిత మగుటచేత, దక్షిణమున బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారెంత తోడ్పడినను రాజ్యభారనిర్వహణము సక్రమము కాకపోవుట సంభవించియుండినది. తుదకు మన సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు పారసీకసామ్రాజ్యమును జెడపకుండ నెల్లు సొస్కరించుటో యను విషయమును మిక్కిలి జాగ్రత్తతో పరిశీలించువారై యుండిరి. ఈయుద్ధము ప్రారంభమయినందున మన బ్రిటిషు ప్రభువుల కనవసరమగు శ్రమనియ్యక పారసీకప్రజయే తమదేశమును జక్కపెట్టుకొనుటకు నవకాశము లేర్పడిననని వినుచున్నాము. రుష్యాసైన్యము ను ఉత్తరపారసీకమునుండి తమదేశమునకు బయలుపరి పోయియున్ననట! రుష్యవధికారులును స్వల్ప, పేక్షకులును సమృద్ధముగా నుండ వీలులేక వెడలిపోయినారట! ఇదివరకునుండిన ప్రభుత్వములకు తొందరకలుగ చేయుచుండిన యట్టి పారసీక నాయకులుగూడ ఇటీవల సింహాసనాసీనులైన క్రొత్తపాగారికి ననురాగబద్ధులై విధేయత కనుపరచుచున్నారట! పారసీకదేశ బలమునే కోరుచుండిన ఆంగ్లసహాయకులు నేడు పూర్ణదృష్టితో తోడ్పడ గలిగియుండిన యెడల పారసీక ప్రవృద్ధి శీఘ్రశరముగ నయియుండును. కాని వారి పూర్ణదృష్టి లేకుండుటయు నొక విధముగా సహకారియేమో. ఏలయన వారు జోక్యము పుచ్చుకొను చున్నారనిన రుష్యాప్రతినిధు లూరకుండుదురగా! కావున నీయుద్ధమున నింగ్లాండు రుష్యాంబు రెండును నిమగ్నములయి యుండుటచేత పారసీకమునకు స్వతంత్రీకే స్వాభివృద్ధి నొనర్చుకొనుటకు నుచితమగు సమయము దొరకినది. పాగారుబ్రిటిషువారికిని రుష్యావారికిని నిరువురుకును సాధులచే స్నేహితులుగా నెంచదగినవారయ్యవిప్పటి యుద్ధమున తటస్థముగా నుండుటను ప్రకటించి యుండుటయు వారి కనుకూలమె. పారసీకసామ్రాజ్యము తమవంక చేరినట్లు తెలిపినను చేయగల సహాయము విశేషముకాదు గాన సిమ్మిత్రిలీతట స్థభావము నేమాత్రమును తప్పగా కొనువారుగారు. తటస్థభావముననుండి తమదేశమును తాము సంస్కరించుకొని రాజ్యాంగ పాలనమును సంపాదించినయెడల స్వల్పరాష్ట్ర సంతోషకులగు నాంగ్ల సామ్రాజ్యాధికారులు సంతోషింప గలరు. అన్ని సందర్భములును సుముఖములుగా నుండు నితరుణమున పారసీక మెల్లు ప్రవర్తించునో వేచిచూడవలసియున్నది.

మధ్యరంగపు వార్తలలో మహావార్త లేమియును లేవు. ఇరువాగుల సైన్య ప్రక్రమమును యధాస్థితియందున్నది. దీనినిబట్టియు నిన్నటిదినము లిల్లిప్రాంతములందు నశ్వసైన్యయుద్ధము సంకులమగుచున్నదను వార్తనుబట్టియు ఆటువర్ష జర్మనుల అగ్నిగోళములచే విధ్వంస మగుచుండుటను బట్టియు రెండుపక్షములవారి దృష్టులును ఏయిచునదీ ప్రాంతముల పోరాటమునుండి మరెయొకవైపునకు మరల్చబడినవనుట స్పష్టము. ఆటువర్ష నడువరకును మిత్రమండల సైన్యములు లిల్లినుండి ఉత్త

రమునకు ప్రాకరండుభంగి జర్మనులు సర్వప్రయత్నములు చేతురనియు ఆటువర్షిక వేళపడినయెడల ఏయిచునదీ ప్రాంతమునుండి యుద్ధముచేయుచునే యొదిగి ఆటువర్ష, బ్రుస్సెల్సు, లీజ్కోబుల నాధారము చేసికొని నిలచి మిత్రమండలివారి తాకుడున కయి వేచియుండురనియు మాహింపవలసియున్నది. ఎట్లయినను కొన్నిదినముల పట్టు ఏయిచునదీ ప్రాంతపు వార్తలు విశేషముగా రావనియే విశ్వసింపవచ్చునేమో. జర్మనుయుద్ధవిమాన మొక్కటి ప్యారిసున గరము పయి బాంబువైచి ముగ్గురకు నపాయము కలిగించినది. తూర్పు ప్రషియాలో యుద్ధము సాగుచున్నది. రుష్యావారి ఫిరంగుల సైన్యము జర్మనులను ఫలవంతముగా తాకుచున్నది. కొద్దికొద్దిగ జర్మనులు తావునిచ్చుచున్నారు. ఆల్బేనియాలో ఎస్పానుషామా గారు తాత్కాలికమున కొక రాజ్యాంగమును నిర్మించి తాము దాని కధ్యక్షులయినారు. ఇంతమాత్రమున నైరోపా సంగ్రామమున మరియొక యాభ్యాస ముత్పన్నమగునని జడియనక్కరలేదు. కాని పాషాగారు ఇబ్లీకి స్నేహితులుగను ఆఫ్రియాకు విరోధులుగను నుండుటచే బాల్కను ద్వీపకల్పమున నెప్పుడేమి జరుగునో యెవరుచెప్పగలరు.

ఇటీవల రాజాకేరళవర్మ సి. ఎస్. వి. గారు పరలోకగతులగుటచేత మలయాళ పారస్వతప్రపంచమునకు మహానష్టము సంభవించినది. కేరళవర్మగారు తిరువాన్కూరు మొవటిరాజయై వెలసిన లక్ష్మీబాయిగారి భర్త. ఇప్పుడు రాణులుగా నుండు పార్వతీబాయి లక్ష్మీబాయి యనువారలకు గురువు. సంస్కృతమున మహోద్దండపండితుడు. మలయాళమున విఖ్యాతకవిగ్రుడు. ఈతొకతర రాజుగారికి కోపము కలిగించినందున ప్రవాసమునందుంచబడియెను. అప్పుడు కాళిదాసుని పేరుదూర ననుకరించుచు కేరళవర్మగారు తమ స్వభాషయందు 'మయూర' యను కావ్యమును వ్రాయువారైరి. దానివలన వారికి నభినవకాళిదాసున కీర్తి కలిగినదట. మద్రాసు సర్వకళాశాల ఆదిగాగల విద్యాపరిషత్తులలో వీరు సభ్యులుగానుండి గౌరవము గాంచిరి. విద్యాప్రాశ్నిమచే సి. ఎస్. వి. బిరుదము నుగడించిరి. తాము విద్యావంతులును కావ్యనిర్మాతలును నగుటయేగాక వీరు సహధర్మచారిణితోగూడ విద్యాపోషకులనియు పేరుగాంచిరి. ఇట్టి పుత్రితత్వమును గోల్పోయిన కేరళదేశము సీతని కీర్తికాంతయే యోదార్పవలెగాక మాతేజునికి సాధ్యమగునా?

బరోడానగరమున జమ్మదాత విజయశాల యను నొక దేహపరిశ్రమాగారము కలదట. అచ్చట సంస్థానమునందలియు బొంబాయిరాజధానియందలియు యావ్వనులు 600 టికీ వ్యాయామవిద్య నొక ప్రాండవగురువువద్ద నేర్చుచుండురట. ఆంగ్లవ్యాయామములును, కత్తిసాము, లాటీవిద్య యాదిగా ప్రాండవ వ్యాయామమున, నిచ్చటి విద్యలట. ఇట్టి విశేష ప్రతిష్ఠాపనలను నెలకొల్పి మార్గదర్శకుడగు గాయకవాడెంత ప్రశంసనీయుడు?

జగదీశ చంద్ర బోసుగారు ప్రకృతి శాస్త్ర ప్రపంచమున కనుబడిచిన సుహానుతిక తమయానందమును తెలుపుచు హాండ్ల ప్రభువుగారు ప్రశంసాపత్రమును వ్రాసి నారట! బంగాళపు విద్యాశాఖాధికార పదవికి హార్నెలుగారిని నియమించుటయో! ప్రభుసరుజేమ్సుగారిని నియమించుటయో! యను చర్చబయలుదేరినప్పుడు బోసుగారి పేరెవ్వరును నెత్తకుండుట శోచనీయమని నేటిప్రజ్ఞేట్లు అందుయై టెను ఇండియాను పులిక వాయుచున్నది.

TELEGRAMS.

Position of the Germans.

ALLAHABAD, October 9.—

A "Pioneer" Cable says:—The present indications are that the Germans are endeavouring to hold the positions on the Lyck-Wirballen line merely fighting a rear guard action while the general retreat continues.

Sinking of German Destroyer.

German Confirmation.

LONDON, October 8.—

At Berlin the papers confirm the success of "E 9" and state that the destroyer sunk was "S 126". Most of the crew was saved.

RUSSIA.

Russian Operations.

IN EAST PRUSSIA.

German Attacks Repulsed.

PETROGRAD, October 8.—

An official announcement published here says that fighting on the East Prussian front continued on the seventh instant with undiminished desperation. The Germans had been reinforced but their attacks near Wirballen and Filippowo were repulsed with great slaughter.

German Attack on Ossowtz.

The Tsar Thanks the Defenders.

PETROGRAD, October 8.—

The Tsar visited the fortress of Ossowtz to thank the garrison for its valiant defence.

A Successful Night Attack by Russians.

PETROGRAD, October 8.—

In the fighting on the East Prussian Front on 7th instant the Russians made a night attack and captured a village near Baklarjevo taking several guns. During the night the Russians enveloped the German force in a forest exterminating a part and dispersing the remainder. The Russians have captured the town of Biala and stormed one of the principal works.

Efficiency of Russian Artillery

Surpassing All Expectations.

ALLAHABAD, October 9.—

The "Pioneer's" London Correspondent cabled on the 8th:—The Russian Artillery had surpassed all expectations. Both heavy and field guns proved accurate. The gun crews under modern training are as good as any in the world.

Sad Plight of German Artillery.

Horses Dying in Masses on Marshy Roads.

ALLAHABAD, October 9.—

A "Pioneer's" Cable says:—A Petrograd telegram received in Paris says that the German horses are dying in masses on the marshy roads in the Shwalki province and consequently the heavy artillery is falling into Russian hands without a struggle.

ALLIES.

Allies Keeping on the Defensive.

Casualties now Light.

LAHORE, October 9.—

LONDON, October 7.—The "Times" Correspondent at Eperney writing on the 4th instant says:—The Allies are for the present contenting themselves with repulsing German attacks and are not trying to occupy the German trenches. One result is that the casualties are now quite light. The Germans being outnumbered in that district are compelled to keep their troops continually in the trenches whereas the Allies can afford to rest theirs who are much fresher than the enemy. The high spirits of the British troops are generally remarked. The French African troops are slow to appreciate the deadliness of European warfare.

An officers of a Moroccan Regiment relates that he left 82 of his wounded men behind in a barn which the Germans dynamited and fired. His men are unable to understand why they are not allowed to follow the native practice and behead the captured Germans.

AMERICA.

Safety of Shipping Routes.

Regular Sailings Commenced.

LONDON, October 8.—

Agents of the British shipping companies plying between New York and the South American ports have received cables from London that regular sailings may be safely resumed.

TELEGRAMS.

AFRICA.

ADMINISTRATION OF RHODESIA.

To Continue Under the Chartered Company.

LONDON, October 8.—

The Government has decided to allow the continuance of the administration of the Chartered Company of the Rhodesia subject to the issue of a supplemental charter permitting the establishment of a responsible government at any time during the next ten years should Rhodesian legislature desire it and the British Government concur.

BALKANS.

THE ALBANIAN SITUATION.

Essad Pasha Nominated President.

LONDON, October 8.—

The "Morning Posts's" Rome Correspondent states that Essad Pasha has caused himself to be nominated President of the Albanian Provisional Government by ordering the Senate to elect him and occupying the strategic points of Durazzo with 10,000 Albanians. He has installed himself in the Prince of Wied's Palace and assumed an anti-Austrian attitude while he expresses devotion to Italy.

JAPAN.

Japan and the U. S. A.

Assurances of Japan's Good Intentions.

WASHINGTON, October 8.—The President Wilson told the callers that satisfactory assurances had been received from Japan regarding her intentions in the Pacific and nothing had occupied to cause concern to the American Government.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

The Co-operative Movement.

Government of India's Resolution.

SIMLA, October 9.—

The following Resolution has been issued:—In their Resolution No. 12, 287-1 dated the 17th June 1914, the Government of India referred to the necessity of examining the administration of the whole co-operative movement is the stages above that of the individual society, not only in regard to the relations of Central and Provincial Banks, with the money market on the one hand and with their constituent societies on the other, but also in regard to the extent to which expert assistance was required for the management, inspection and audit.

The Government of India have decided to entrust this enquiry to a Committee constituted as follows:—Sir E. D. MacLagan, President; Mr. A. E. English I. C. S. the Hon'ble Mr. Lalubhai Samaldas, Mr. N. Azahar Ali, and Mr. W. Renwick' Members; and Mr. R. B. Ewbank' I. C. S. Secretary.

The primary duty of the Committee will be to examine whether the movement, especially in the higher stages and in its financial aspect is progressing on sound lines and to suggest any measures of improvement which seem to be required. For this purpose the enquiry will be directed primarily to an examination of such matters as the constitution and working of Central and Provincial Banks, the financial connections between the various co-operative organisations the audit inspection and management of all classes of Societies, the utilisation of reserve and the manner in which reserve funds should be exhibited in the annual accounts. At the same time the Government of India do not desire rigidly to limit the scope of the enquiry, and the Committee may at its discretion consider any recommendation regarding any important aspect of the co-operative movement.

The Committee will assemble in Delhi on the 6th November, 1914 and will tour in such parts of India as it may consider necessary. The Government of India trust that Local Governments and Administrations will afford to the Committee all the assistance which it may require and will comply with any request for information and advice which may be addressed to them by it.

Position of the Bank of Upper India.

SIMLA, October 9.—

An authoritative statement on the position on the Bank of Upper India says:—It is not yet understood that the management is confident of their ability to pay both the depositors and shareholders in full.

BOMBAY.

S S Kiremoor.

Arrives from Dunston-on Tyne.

BOMBAY, October 9.—

The S. S. "Kiremoor" under Captain T. Sistersou, arrived here to-day from Dunston-on Tyne in ballast.

TELEGRAMS.

Mail Steamer Report

BOMBAY, October 8.—

The Mail steamer was signalled at Bombay at 5-40 hours to-day and the Mails have left Bombay by postal express train at 12-10 hours.

BURMA.

Relief Funds.

B. O. C's Contributions.

RANGOON, October 9.—

The Burma Oil Co., have subscribed £5000 to the Prince of Wales Fund, £1000 to the Belgian Relief Fund £100, to the Red Cross Fund and half a lakh of rupees to the Imperial Indian Relief Fund.

Four Anna War Relief Fund.

Proposal Abandoned.

RANGOON, October 10.—

Owing to the fact that the local Committees throughout Burma are collecting subscriptions of sums of even one rupee and less, the Four Anna War Relief Fund Committee, in consultation with the Local Government, have decided to abandon the proposed Four Anna War Relief Fund.

PUNJAB.

Loyal Meeting at Amritsar.

LAHORE, October 9.—

The following is the account of a meeting recently held at Amritsar:—The Sikhs of Ludhiana passed Resolutions at a public meeting held under the presidency of Hon'ble Sirdar Gajjah Singh expressing regret at the Budge Budge incident, condemning the acts of the "Koma-gata Maru" passengers and assuring Government of their loyalty.

UNITED PROVINCES.

C. P. Code Amendment.

ALLAHABAD, October 9.—

The "Pioneer" says:—

Opinions upon the Criminal Procedure Code Amendment Bill are now reaching the Government of India. It is understood that Mr. Justice Chamier, of the Allahabad High Court, will join the Council as expert upon it, while Mr. W. S. Marrie will be placed on special duty in the Home Department.

A Frontier Raid.

A British Officer Wounded.

ALLAHABAD, October 9.—

On the 4th October a Frontier incident occurred on Kurram border. The Gaji Lashkar, assisted by some Khostwalas, after surrounding the Kurram militia post at Lakatiga, succeeded in carrying off a considerable number of cattle, women and boys. The Militia, however, fought their way out and with the assistance of some Euri villagers, drove the Gajis from their sangared position. The Gaji losses are said to be 13 killed, while on our side Lieutenant Boyle, 11th (King Edward's Own) Lancers, Wing Officer of the Kurram Militia, was severely wounded through both knees and one Militia Naik was killed. Lieutenant Boyle has been brought into Parachinar and is doing well. This unprovoked attack by the Gajis was in pursuance of the old standing border feud connected with irrigation and grazing rights.

Theft of Currency Notes.

Trial of Prisoners.

ALLAHABAD, October 8.—

Six persons have been put on trial before the Joint Magistrate of Meerut in connection with the theft of Rs. 50,000 in currency notes, the property of the Bank of Upper India, Meerut which occurred in June last year. They include a former chaprasi of the Baknaudd his brother constable, who are charged with theft, and the others who are charged with disposing of the stolen property. The facts are the Bank of Upper India sent halves of currency notes to the value of Rs. 50,000 in a registered insured cover to the Alliance Bank of Simla, Cawnpore. When the cover was opened in Cawnpore it was found to contain waste paper only. A wire was sent to the Bank at Meerut, but before its receipt another registered and insured cover containing the second halves of the notes had already been despatched. This, on being opened at Cawnpore, was also found to contain waste paper. Enquiries established that the theft, was probably committed before the covers reached the post office at Meerut, but how and by whom could not be determined. Some of the stolen notes were traced to the Currency Office, and it was found that they had been put in circulation in Bombay, Delhi and Girgaon. Eventually the police arrested a man named Kamaruddin with several of the stolen notes in his possession, and he made full admission of his guilt, from which and other clues the present accused were arrested and put on their trial. Evidence was given that the stolen notes were enclosed in sealed covers in the office of the Bank or despatch to Cawnpore and given to Wali Mahomed, accused, to post, and that on receipt at Cawnpore the covers contained only blank paper. The case is proceeding.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

THE STEADY ADVANCE OF THE ALLIES.

ANTWERP IN FLAMES.

KING OF BELGIUM LEAVES THE CITY.

EFFICIENCY OF RUSSIAN ARTILLERY.

(REUTER'S AGENCY.)

There is again a lull in the telegrams. Except the news that the positions are stationary and that a German aeroplane dropped two bombs on Paris and injured three persons there is absolutely nothing of the slightest importance. The fighting in East Prussia seems to go on with some grimness and the Russians seem certainly to be gaining ground with their artillery. Essad Pasha has caused himself to be nominated President of the Provisional Government of Albania. There is no reason why this should add to the war situation but who knows what may happen in the Balkans?

GREAT BRITAIN.

The War and Industries.

Mr. Lloyd George's Reply to a Trade Deputation.

LONDON, October 8.—(6-15 P.M.)—

Addressing a trade deputation, Mr. Lloyd George said that he believed we should shortly experience an unprecedented trade boom owing to enormous demands from foreign countries for goods which they could not obtain elsewhere. We were now constantly receiving orders from other countries and as the war progressed demands on industry of this country would be enormous. There would be industries in which there would be not merely very full employment but overtime and shortage of men.

There would undoubtedly be severe distress in cotton industry, in fact as the only trade which had completely broken down was the industry which could not be much helped by building work, constructing roads, etcetera. They would have to find other means of dealing with it. The Board of Trade was making arrangements with the Trade Unions to meet all abnormal conditions.

Opinion on Mr. Lloyd George's Speech.

LONDON, October 8.—(10-35 P.M.)—

Opinion prevails in Manchester that Mr. Lloyd George went too far in saying that the cotton trade had broken down though collapse is possible unless the cotton markets are speedily reopened and a fair price for cotton is fixed. About half the employees are still working in Bolton fine spinning district which is in a much better position than Oldham coarse counts district.

German Spy Organisation

Statement by Home Office.

LONDON, October 8.—

The Home Office has issued a statement describing how the German spy organisation in England has been completely suppressed. For three years past the ramifications of a German secret service in England have been known and its agents shadowed, though no action was taken which would reveal to them that their identity was known and arrests were only made when important documents were actually going to Germany. In such cases sufficient evidence was actually found in the possession of the prisoner. Thus despite lavish expenditure, little valuable information was obtained. However, on August fourth, before the declaration of the war, twenty known spies and two hundred suspects were arrested. Espionage is now triable by a court martial and punishable by penal servitude for life. One person is now awaiting court martial but this is the only case and there is reason to believe that the spy organisation crushed at the outbreak of the war has not been re-established. The statement mentions that a German Army order of August 21st showed that the Germans were in ignorance of the despatch of the British Expeditionary Force.

Comforts for Indian Troops.

Lord Roberts Appeals for Funds.

LONDON, October 8.—

In a letter to the Press Earl Roberts appeals for support for a fund to provide hospitals at Marseilles and Alexandria for wounded Indian troops and comforts and warm clothing for Indians in the field. A strong Committee has been appointed to inaugurate the fund.

Recruiting Campaign.

Countryside Denuded of Young Men.

ALLAHABAD, October 9.—

A "Pioneer" Cable says:—Recruiting is going on steadily and a commencement has been made with

700,000. It is expected that by Christmas one million men will have enlisted. The Durhams now possess 15 battalions. The country has been denuded of young men.

Burial of British Sailors.

At Scheveningen.

LONDON, October 8.—

Bodies of British sailors have been washed ashore at Scheveningen. They were interred in the presence of a large gathering including the British minister and the Dutch authorities. A guard of honour fired salute. The Mayor delivered an address and the British minister returned thanks in the name of the British people and the Government.

The Indian Soldiers' Fund.

Committee of St. Johns Ambulance Association.

LONDON, October 9.—(12-55 P.M.)—

With the approval of the Viceroy and Lord Crewe, the following Sub-committee of St. Johns Ambulance Association has been formed to administer the Indian Soldiers Fund. Chairman, Sir John Hewett. :—Colonel Sir Trevredyn Wynne.—Lords Roberts, Curzon, Harris and George Hamilton, Aga Khan, General Sir Alfred Gaselee, Lieutenant-Colonel Sir Richard Temple, Sir Herbert, Sir Mortimer Durand, Surgeon-General Sir Havelock Charles, Sir David Yule, Sir John Stanley, Lieutenant-Colonel Sir James Dunlop Smith, Lieutenant-Colonel P. O. Connor, Mr. Ratan Tala, Duchess of Bedford, Ladies Lansdowne, Scarborough, Minto, Amptill, Sydenham, Lawley, Perrott and Dane and the Maharani of Bharatpur.

The Objects.

The first object of the fund, with Earl Kitchener's approval, is to establish a hospital with five-hundred beds at Alexandria, where the climate is most suitable for the Indian patients, and also a small subsidiary hospital at Marseilles in which men may be placed after their discharge from the Base Hospital and before their conveyance to Alexandria. The second object is the provision of warm clothes and comforts. Although the troops leave India completely equipped, yet losses by wear and tear demand constant renewals and there will be great scope for alleviating the condition of men serving six-thousand miles from Home in a more severe climate than they are accustomed to. Full information regarding comforts and garments will shortly be published and in the meantime money may be sent to the Merchantile Bank of India, Gracechurch Street, or to the Members of the Committee and clothes and comforts to Messrs. Self-Ridges.

FRANCE.

THE MILITARY SITUATION.

Remains Stationary.

LONDON, October 9.—(1-25 A.M.)—

An official statement issued in Paris at eleven o'clock yesterday evening said that the general situation remained stationary. Positions which had been occupied remained the same notwithstanding some violent combats particularly in the Roze region.

Aerial Warfare.

Bombs Dropped on Saint-Denis.

PARIS, October 8.—

A German aeroplane dropped two bombs on Saint-Denis. The first did no damage, the second injured three persons.

Commander Von Buelow.

Believed to be a Prisoner in France.

ALLAHABAD, October 9.—

A "Pioneer's" Cable says.—The French papers say that Commander Von Buelow who was believed to have been responsible for the shooting of civilians at Aerschoot is a prisoner in French hands.

Punishment For Pillaging.

Two German Soldiers Sentenced.

ALLAHABAD, October 9.—

A "Pioneer" Cable says:—A French Council of War on Monday sentenced two German soldiers to death and two others to imprisonment for pillaging.

BELGIUM.

The Siege of Antwerp.

King of the Belgians Leaves the City.

AMSTERDAM, October 8.—

The newspaper "Nieuws Van Den Dag" states that the King of the Belgians has left Antwerp and arrived at Salzaete village on the Dutch frontier.

Shells Falling in the Suburbs.

LONDON, October 8.—

Refugees from Antwerp state that the suburb of Borgerhout was burning and shells were falling close to the Law Courts in the middle of the city. Numbers of wounded have arrived at Ostend.

The Palace of Justice.

Partially Destroyed.

It is reported at Roosendaal that the Palace of Justice at Antwerp has been partially destroyed by bombardment, lions and other carnivora and snakes in the zoo have been killed for fear of their escaping.

Bombs Dropped on The City.

Portion of City on Fire.

OSTEND, October 9.—

The bombardment continues. Germans are dropping bombs into Antwerp which have effect to firing buildings. The city from south Antwerp to the law Courts is on fire.

GERMANY.

The Left Bank of the Nethe.

Rumoured Repulse of Germans.

It is rumoured that Germans have been repelled on the left Bank of the Nethe.

Germans Cross The Scheldt.

Small Detachments at Termonde and Wetteran.

LONDON, October 9.—

Several correspondents confirm that the Germans crossed the Scheldt on Wednesday and that smaller detachments are at Termonde and Wetteran.

Germans at Turnhout.

German troops have entered Turnhout on the Dutch frontier.

Charge Against The Crown Prince.

By Baroness Debaye.

ALLAHABAD, October 9.—

A "Pioneer" Cable says:—The German Ambassador at Rome denies a charge made by Baroness Debaye that the German Crown Prince pillaged her chateau. The Baroness repeats the charge giving the name of a lock-smith whom the Prince with a revolver compelled to pick the lock.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు.

జర్మనీవద్దను గూఢచారులు

ప్రభుత్వమువారు నాశనముచేయుట.

లండను అక్టోబరు 8:—ఇంగ్లాండులో కొంతకాలము నుండియు జర్మనీపక్షమున గూఢచారులు పనిచేయుచుండిరి. వీరిసంఖ్యను ధ్వంసముచేసితిమిని ప్రభుత్వమువారు తెలియ జేయుచున్నారు. ఈగూఢచారులుచేయుపని మాడుపంతస్సర జేయుచున్నారు. ఈగూఢచారులను పిరిసివెంటాడించుచునే యుండుటనుండియు తెలిసియున్నది. వీరిని వెంటాడించుచునే యుంటిమి. ఈపనిచేయుచున్నట్లు వీరికితెలియకుండుటకై వీరివిషయమై చర్యయేమియుజరుపలేదు. ఇంగ్లాండునకు ముఖ్యమగు దస్తావేజులు శుభ్రమందగా వీరిని పట్టుకొంటిమి.

తగిన బుజువు.

ఇట్టివిషయములలో పట్టుకొనబడినవానియొద్దనే తగిన యాధారములు దొరకినవి. ఇందువిషయమై వీరుచాలాద్రవ్యము ఖర్చుపెట్టినను, అంతయుఖర్చుగరహస్యము లేమియువీరికిదేలినది యుండలేదు. అయినప్పటికి ఆగస్టు 4 వ తేదీన, యుద్ధమును ప్రకటించుటకు పూర్వము, బాగుగా తెలిసిన 20 మంది గూఢచారులును, 200 మంది అనుమానస్థులును పట్టుకొనబడిరి.

కోర్టుమాన్.

ఇట్టి గూఢచారిని చేయువారిని కోర్టు మాన్ వద్ద ద్వారమున విచారించి జన్మఖయము విధించవచ్చును. వీరిలో నొకని నీ విధముగా విచారించినాము. ఈగూఢచారుల యేర్పాటు యుద్ధమునకు పూర్వము నిర్మాణము చేయబడినది. ఇది తిరిగి తలయెత్త లేదనుటకు ఆధారములు కలవు.

వైనికులుగ చేర్చుకొనుట

క్రైస్తవునుపండుగలోగా పదిలముచేయుట.

అలహాబాదు. అక్టోబరు 9:—పయోనిరప్రతిక కీ తెల్ల గ్రామువచ్చినది. జనులుక్రమముగా వైనికులుగ చేరుచున్నారు. ఇప్పటికి 7లక్షలమందిచేరిరి. క్రైస్తవునుపండుగలో గాపదిలముచేయుట చేయుదురు. దగహుస్సాధీనమున 15లక్షలమనులనుచేరి దేశమునందలి యాననులందఱు సేవలోదేరిపోయిరి.

నావికులశ్రమములు కొట్టుకొనిపోవుట.

మిలిటరీమర్యాదలతో పూజుట.

లండను అక్టోబరు 9:—ఆంగ్ల నావికులశ్రమముల కైవడి నుండిన ద్వారకు కొట్టుకొనిపోయినది. వీనిని తగుమర్యాదలతో పూడ్చిరి. ఆంగ్లమంత్రి దచ్చిఅధికారులు తత్సమయమునందుండిరి. గౌరవహాసముగా తుపాకులు జేయబడినవి. మేయరుగారు సమయోచితముగ నుపన్యాసము గావించిరి. ప్రజలపక్షమునను, ప్రభుత్వమువారిపక్షమునను, ఆంగ్లమంత్రిగారు వందనములొసగుచు జవాబిచ్చిరి.

ఒక అనుకూలమైన ఏర్పాటు.

లండను అక్టోబరు 8:—శ్రీలను పిల్లలను మిలిటరీసేన చేయుటకు దాడినయస్సుగల పురుషులను, ఎవరిదేశములకు వారిని పోనిచ్చుటకై ఆస్ట్రీయాప్రభుత్వమువారును ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వమువారును ఏర్పాటు చేసికొనిరి.

ఇండియన్ వైనికులకు సౌఖ్యములు.

రాజ్యప్రభుత్వము విజ్ఞాపనము.

లండను అక్టోబరు 9:—దెబ్బలతగులు హిందూదేశపు వైనికులకు అలెగ్జాండ్రాలోను, మార్షల్స్ ఫీల్డ్స్ లోను వైద్యశాలలు స్థాపించుటకును, యుద్ధములలోనున్న వైనికులకు ఉన్న దుస్తులును, నితర సౌఖ్యములును నొనగూర్చుటకును, చందాల నియ్యవలసినదని రాబట్టుకున్నప్రభుత్వము రాక విజ్ఞాపనలేఖను పత్రికలలో ప్రచురించి నాడు.

చందాలను వసూలుచేయుటకై ఒకకమిటీ యేర్పాటు చేయబడినది.

దూదిపరిశ్రమ ప్రారంభము.

లాయడు బార్డిగారి ప్రస్తుతము.

లండను, అక్టోబరు 8:—నర్తకులప్రతినిధులు కొందఱు లాయడు బార్డిగారితో కొన్ని సంగతులు విన్నవించుకొనుటకై

పోయిరి. ఆసమయమున లాయడు బార్డిగారు వీరితో నిట్లు చెప్పిరి:—త్వంలానే మన గుడ్డలవర్తకము విశేషముగ వృద్ధియగును. విదేశములవారికి కొన్ని సరకులు మఱియెచ్చటను దొరకజాలవు. అంతవలన నీసరకుల విక్రయము హెచ్చును. ఇప్పుడే యితరదేశములనుండి సరకులను పంపుటకు ఆర్థిక విశేషముగా నవ్వుచున్నది. యుద్ధము హెచ్చినకొలది యాపకములచేరముకూడ క్రమముగా హెచ్చును. కొన్ని వర్షములకు నీ సంతమంది మనుష్యులుకూడవౌకరు. ఉన్నవాతే నారి నిష్టలు కాలముగరుమించి పనిచేయవలసినవృత్తు.

ప్రతిపక్షిక్రమవిషయమున చాలకష్టము సుభవించును ఈవ్యాపార మొక్కటియే పూర్తిగ నప్తముపాలైవది. కొంత గృహములు నిర్మించుటవలన, నోళ్లు చేయుటవలన నీవ్యాపారము వృద్ధికాజాలదు. ఇతరయేర్పాటులు చేయవలయును. ఎచ్చటనైన కష్టములపాలైన మనుష్యులను యెడల వీరికి సహాయముచేయుటకై వాణిజ్యశాఖవారు, పరివాదసభలతోను తర్రప్రభుత్వ తరములు నలుపుచున్నారు.

మాంచెస్టరు వర్తకుల ఆభిప్రాయము.

లండను అక్టోబరు 8:—బట్టలబజారులను వెంటనే తెరచి, ప్రతికీ న్యాయమైనధర నేర్పబడినగాని ప్రతివ్యాపారము సరిగా కొనసాగదనియు, నిదికంటే ఇవి చాలవఱకు పట్ట పడినదనియు, నిట్లు సాగనిచ్చినచో పూర్తిగా ధ్వంసమగుననియు, లాయడు బార్డిగారియొక్క యుపన్యాస సారముగా మాంచెస్టరు వర్తకులు గ్రహించుచున్నారు.

బోల్టనుజిల్లాలో నూలుపడకు పనివాండ్రలో సకము మంది యొకనకు పనిచేయుచున్నారు. యుక్తపరులు జరుగు బట్టపాము జిల్లాకంటె సన్నపని జరుగుచున్న బోల్టనుజిల్లా యొక్కస్థితియే చాల అనుకూలముగ నున్నది.

ఇండియను వైనికుల నిధి

సెంటుబాన్ అంబ్యులెన్సు సంఘము.

లండను అక్టోబరు 9:—దెబ్బలులిచ్చి ఇండియను వైనికుల ఉపచారమునకు గాను నగలుచేసిన దెబ్బలు ఉదిలికిలి విరియోగించుటకు ఈక్రిందిప్రముఖులు, ఇండియా సెక్రటరీ క్రాప్రభుత్వ, వైస్రాయి హార్డింగ్ ప్రభుత్వ గార్ల అనుమతిపొంద సెంటుబాన్ అంబ్యులెన్సు సంఘమునకు సహకమిటీని ఏర్పడిరి:—

సర్ బాన్ హ్యూమెట్ గారు వైస్రాయి-కన్నల్ సర్ ట్రెవిలెన్ వైస్, లార్డురాబర్టుస్, లార్డుకెన్జుస్, లార్డుహోస్, బార్డిగారిమిలటసు, ఆగాభాను, జెనరల్ సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గానల్లి, లెఫ్టనెంటు కన్నల్ సర్ రిచ్చర్డు టెంబిల్, సర్ హెన్రీస్ట్రు, సర్ మార్టిన్ దురాన్, సర్జెంట్ జెనరల్ సర్ హెదలాక్ ఛార్లెస్, సర్ జేమిడ్ యూల్, సర్ బాన్ స్టాన్లీ, లెఫ్టనెంటుకన్నల్ సర్ జేమ్సుచనెల్ టెన్సిట్, లెఫ్టనెంటు ఇవాంటు, టి. టి. కొన్నాకో, రత్న తాతా, జెడ్ ఫర్నెస్, లాన్సు డెన్ డ్రెస్లీ, స్కార్లబోల్ డ్రెస్లీ, మింట్ డ్రెస్లీ, ఆంట్ డ్రెస్లీ, సిడెన్ హోముడ్రెస్లీ, లాల్ హోమాని, సెన్టోటూదారసాని, డెను దొరసాని, భరతిపూరుమహారాణి సభ్యులు.

సభ్యులువారి ఉద్దేశములు:

కిచనరు ప్రభువరునిఅనుమతిని పొంది యుద్ధములో దెబ్బలులిచ్చి ఇండియను వైనికులకు ఈజిప్టుదేశమునందలి అలెగ్జాండ్రీయానగరములో పెద్దఅనుప్రతి స్థాపించుట. ఈ అనుప్రతిలో 50 పకవులు నిర్ణయచేయబడును. ఇండియను రోగులకు అలెగ్జాండ్రీయా కిలోస్థానికుల చక్క-గానందును. యుద్ధములో దెబ్బలిచ్చి వారిని మొట్టమొదట యుద్ధభూమిలోని ఆసుపత్రిలో నుంచురుగదా! యుద్ధభూమిలోని ఆసుపత్రి నుండి ప్రాప్తనశేయమునలి కేపుపట్టణముకు మార్ సేల్సుగ రమరకు చేర్చుదుము. మార్ సేల్సు చేరితరువాత వీరుగు నెక్కటకు పూర్వము విశ్రాంతిని పొందుటకుగాను మార్ సేల్సులో ఒకఆసుపత్రి స్థాపించుట. తరువాత ఉన్నదుర్గులు, ఇతరసౌకర్యములు ఏర్పరుట. హిందూదేశమునందలి కష్టమున్నచో కావలసినన్ని దుస్తులను హెచ్చుకొనియుండురు. విదను 6 వేలవైశ్ణవమున సన్నగ్ధదేశమునందలి ప్రయాణముచేసి పోడిగించున నుట్టు పాతగిలిపోవును. అదిగాక, వారిదేశమునకున్న యూరోప్లోని విశిష్టకముగా నుండును, ఈకారణములవలన క్రొత్తగా ఉన్నదుర్గులు మట్టిం చి మోండుక

వైనికులకు ఇవ్వవలసి వచ్చును. మోండుకల వైనికులకు ఇవ్వవలసిన దుస్తులేవో? కలుగజేయదలచిన ఇతరసౌకర్యములేవో? వివరముగా కొద్దిరోజులలో ప్రచురింపబడును. ఈలోపుగా దెబ్బ పంపదలచుకొన్నవారు “మర్సెంటెర్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా గ్రీన్ స్ట్రీటు” లండను అనుచిరునామాకు పంపవలెను. లేదా కమిటీ మెంబర్లకు పంపవచ్చును. గుడ్డలు, ఇతరవస్తువులు పంపదలచువారు సెల్ఫోర్డ్సు కంపెనీవారిచేర పంపవలెను.

ఇంగ్లాండు-స్థానములు.

ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి సేనలు.

లాహోరు అక్టోబరు 9:—అక్టోబరు 7 వ తారీఖుతో ఈక్రింది తెల్లగ్రాము నిజల్ మిలిటరీ పత్రికకు లండను నుండి వచ్చినది:— 4 వ తారీఖున లండను తెల్లనుప్రతికయొక్క ఎడమవైపున ఇట్లు వ్రాసివాడు:—ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి సేనలు ప్రస్తుతము తమసాహసభూమిని జర్మనుసేనలను వెనుకకు కొట్టుటతో చృక్తిచెడియున్నవి. అంతేగాని జర్మనులకందకమున ఆక్రమించుకొనలేనని ప్రయత్నించుటలేదు. ఈ కారణమువలన ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచిసేనలలో కొద్దిపాటు మట్టుకే కలిగినది. జర్మనుసేన (బ్రిటీషు ఫ్రెంచి సేనలకన్న హెచ్చుగా నుండినందున, జర్మనులు కందకములలో కప్పని సరిగా ఉండవలసివచ్చినది. బ్రిటీషు, ఫ్రెంచిసేనలు విశ్రాంతి పొందుటకు వీలుగనుండెను. బ్రిటీషు, ఫ్రెంచిసేనలు శత్రుసేనలకు మంచి యుద్ధగామండెను. బ్రిటీషువైనికులు ఆది ఉత్సాహముగ నుండిరి.

ఫ్రెంచి, ఆఫ్రికను వైనికులు.

ఫ్రాన్సువారి పరిచాలనక్రింద నున్న ఆఫ్రికా దేశము నందలి మొరొకోనుండి యుద్ధములో ఫ్రెంచివారికి సాహాయ్యముచేయు మర్సెంటెర్ ఆఫ్రికను వైనికులు వెళ్లిరి. పాపము వీరికి యూరోప్రయత్నములో బంగు ఘోషములు తెలియవు దెబ్బలులిచ్చి ఆఫ్రికనువైనికులకు 82 మంది ఒకగడిలో ఉంచి వారి వైశిష్ట్యం వెళ్లెను. ఇంతలో జర్మనులు వచ్చి ఆ గడిక్రింద ముందువెట్టి గడివై ఫిరంగులుకాల్చి, ధ్వంసము చేసిరి. జర్మనులు ఇంతమోరములు చేసి నాడుగదా! తరుచుచేచి చిక్కిన జర్మనులైవలను వారదేశములోవలె తల నడికి కాచుకొనెను వైనికులు ఎంచుకుంపరాదో తెలియవచ్చును.

ఆశ్వదశముల యుద్ధము.

లండను అక్టోబరు 8:—ఆశ్వదశముల యుద్ధము కొంచెము హెచ్చుగ ఉత్తర సముద్రమువరకు వ్యాపించుచున్నది.

యుద్ధపు నిత్యములు.

రాయ్ ప్రాంతములలో జర్మనుసేన ఇప్పటికేకూడ విస్తారముగ నె యున్నది. విదను కొన్ని కారణములవలన మేము వదలివేయగా జర్మనులచేత పడిప్రదేశములను అరిగి మనసేనలు (అనగా ఫ్రెంచి బ్రిటీషు) ఆక్రమించుకొనినవి. ఎమునకు ఉత్తరముననున్న శత్రుసేన పలచపడిట్లు తోచుచున్నది.

మ్యాజునదికి రిమ్సుపట్టణమునకు మధ్య ఏమియు లెరుగలేదు. మ్యాజుకు వైభాగమున అనగా జెడ్డు, సెయింటు మిహిలులకు మధ్యనున్న జర్మనుసేన హేటన్ ఛాపెల్కు ఉత్తరముగ వెళ్లినది. సెయింటు మిహిలు, దానికి ఉత్తరమున మ్యాజునదికి కుడివైపుననున్న మరొన్ని ప్రదేశములు ఇంకను, జర్మనుల యధీనములోనే యున్నవి.

ఒనర్లోను, ఎలెమెంటుకు పడమరకు, జర్మనులు భూరముగ పోరిరి. కాని లాభము లేకపోయినది.

వాన్ జెన్, లాల్సెన్ పరగణాలలోకూడ శత్రువులకు లాభించునట్లు తోచెను.

బ్రిటీషు ఫ్రెంచిసేనలకు ఎడమవైపున నున్న జర్మను సేన, ప్రదేశములను ముంచుకు రాలేదు. కొన్ని ప్రదేశములలో వెనుకకు వెళ్లిపోయినది. అర్రానుకు సుత్తరమున ముఖ్యముగ జర్మను వెనుకకు వెళ్లిరి. ఈప్రదేశములో బ్రిటీషు, ఫ్రెంచి సేనలకు మంచి అనుకూలముగా నున్నది.

స్వస్థానములను నిలుపుకొనుట.

లండను అక్టోబరు 8:—నిన్న రాత్రి 11 గంటలవేళ ప్యారిసులో దొంగలముఠావారు ఈక్రిందివాడైన ప్రకటించెను. యుద్ధపుస్థితిగతులలో మాత్సమియులేక స్థితిగతులున్నవి మన సేనలు ఆక్రమించుకొన్న స్థానములను, లాల్సెన్ పరగణా శత్రువులు రాయప్రాంతముల ఎంతోపోరిరి. ఎంతమాత్రము ఇచ్చట నరకు మనక్రిందనే యున్నది

దక్షిణాఫ్రికా

జనరల్ డి. లా. రే మరణము.

లండను, అక్టోబరు 9:—జాన్సబర్గ్ డి. జనరల్ డి. లా. రేయొక్క మరణమును విచారించుటకై నియమింపబడిన జ్యూడిషియల్ కమిటీవారి సంగతి విచారించి, తొందరగా సంచరించుటలను మరణము సంభవించినదని వ్యాసించి.

బాల్కన్-ను రాష్ట్రములు.

ఎస్సెమపాషా

లాహోరు అక్టోబరు 9:— సివిలు అండు మిలిటరీ గెజెట్టుప్రకటించిన విశేషము డిల్లీ తంబిని పంపుచున్నాడు:— మార్షింగ్స్ పోస్టర్లను విశేషము డిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు:— ఆల్బేనియాలో తాత్కాలికముగ సేర్కాటుచేయబడిన దొర తనమునకు తన్ను ఆఫ్ఘానిగా ఎన్నుకొన వలసినదని ఎస్సెమ పాషా గారు సె నేటు కు ఆజ్ఞాపించి, ఈ పదవికి తన్ను నియమించున నట్లుచేసి కొనిరి. వీరు వేలమంది ఆల్బేని వారితో ద్రాక్షాంధలి ముఖ్యమగు స్థలములను ఆక్రమించుకొనిరి వీడు రాకుమారునిగనందు వీరున్నారు. వీరు ఆస్ట్రియావారిమీద విరోధభావమును కలిగియున్నారు. ఇటు లీదేశమునందు తమకు నెక్కువభక్తి యున్నదని వెల్లడించుచున్నారు.

జైలయము

అంటర్ప్రెస్ ముట్టడి.

పట్టణము తగులబడు చుండుట.

లండను అక్టోబరు 8:— (ఆప్రెస్సుడమ్ సాయంకాలము 4-20 గంటలు) — లోస్ టోక్ దాల్ దగ్గరకు అంటర్ప్రెస్ నుండి లేచినచిన్న ప్రజలు వచ్చినారు. అంటర్ప్రెస్ ఫిరంగులు వెట్టి కొట్టుచున్నారని వీరు చెప్పుచున్నారు. వెట్టిఫిరంగులు వేయుచున్నారట. జర్మనులు మొదటవేసిన గుండ్లు అంటర్ప్రెస్ దక్షిణభాగమున పడినవి. ప్రజలు గంద్రగోళముగా పరుగుత్తుకొనిపోయిరి.

జెల్లిక్ బాంబులువేయుట.

ఇట్లంతగా, నొకజెల్లిక్ విమానమువైన విహరించుచు బాంబులు వేయబడినవి. హెబ్బెర్ట్ కిరసనాయిలుతోట్లకు నిప్పుముట్టుకొనినది. అంతట జైలయమువారు చుమంతయు బయటకు వెట్టిరి. ఇట్లు చేయుటచే పట్టణము తగులబడకుండ కొంత ఆగిపోయెను.

చాలనప్రము.

అంతట జర్మనులు ఈ శాస్త్రభాగముపై ఫిరంగులువేసిరి. బ్రిటెన్ యొక్క చుట్టుపట్టులు చాలనప్రము సంభవించియుండును. న్యాయస్థానములు.

లండను అక్టోబరు 9:— అంటర్ప్రెస్ నుండి లేచినచిన్న ప్రజలు బోర్డువహాయొక్క శివారులు తగులబడు చుండినవనియు, పట్టణము మధ్యనున్న లాకోర్ల దగ్గర గుండ్లుపడుచుండినవనియు, చెప్పుచున్నారు.

గాయములు తగిలినవారు.

గాయములు తగిలిన వారు చాలమంది ఆపైడుకు వచ్చినారు.

జైలయము రాజు.

లండను అక్టోబరు 9:— ఆప్రెస్సుడమ్. న్యూస్ పాపర్ డెక్ దాగులను వార్తాపత్రిక జైలయము దేశపురాజు అంటర్ప్రెస్ నుండి బయలుదేరి డచ్చివారి సరిహద్దు ప్రాంతములందున్న నెల్ జేటి యనగ్రామము ప్రవేశించిని వ్రాయుచున్నది.

ఉన్నత న్యాయస్థానభవనము ధ్వంసమగుట.

హాలగు దేశమునందలి రూసెన్ దాలు పట్టణమునకు ఈక్రింది వార్త తెలియవచ్చినది:— అంటర్ప్రెస్ నగరమునందలి ఉన్నత న్యాయస్థాన భవనము ఫిరంగిగుండ్ల దెబ్బలవలన సగము నాశనమైనది. జంతుశాలలోనున్న సింహములు, మొదలగు ప్రాంశ్యములును, పాములును, తప్పించుకొని పట్టణముపై పడునను భయమువలన చంపివేయబడినవి. జర్మను సేనలు హాలగు, జైలయము దేశముల సరిహద్దులలోనున్న టర్కన్ హాటు ప్రవేశించినవి.

ఆపైడు—అంటర్ప్రెస్ పై ఫిరంగు లింకను కాల్చుచున్న యున్నారు. జర్మనులు అంటర్ప్రెస్ నగరముపై విమానములెక్కి బాంబులను వేయుచున్నారు. బాంబులు విధవనమునొంద పడితే ఆధనము ముట్టుకొని మండుచున్నది. పట్టణము దక్షిణభాగము మొదలు చేసికొని లాకోర్లవరకు తగులబడుచున్నది.

నిరౌదరికి ఎడమవైపున నున్న జర్మను సేనలు వెనుకకు తిరిగివేయబడినవి వదలి పుట్టినది.

రుష్యా.

రషియా చక్రవర్తి.

లండను అక్టోబరు 9:— ఒసో వెట్టుకోటను తమ ప్రార్థనాహాసములతో రక్షించిన తమ వైనికులను ఆభినందించుటకు జారుగారు. ఒసో వెట్టుకోటను దర్శించిరి, అని వెట్టోగ్రేడు నుండి తెలియచున్నది.

మొర యుద్ధము.

లండను అక్టోబరు 9:— రషియాను దొరతనమువారు వెట్టోగ్రేడు నగరములో ఈక్రింది విషయమును ప్రకటించిరి. తూర్పు రషియాలో యుద్ధము 7 తారీఖునకూడ అంతకు పూర్వము వలెనే ఘోరముగ జరుగుచుండెను. యుద్ధము చేయుచున్న జర్మనువారి సాహాయ్యమునకు క్రొత్తసేన వచ్చినది. ఎల్ బెల్గో, ఫిలిప్ ఓడలవద్ద జర్మనులు రషియాను సేనలపై పడిరి. రషియానులు వారినిని వెనుకకు కొట్టివేసిరి. జర్మను సేనలో చాలనప్రము కలిగినది.

రుషియావారి విజయము.

లండను అక్టోబరు 9:— వెట్టోగ్రేడులో రషియాను దొరతనమువారు ఈక్రింది విషయమును ప్రకటించిరి:— 7వ తారీఖున తూర్పు రషియాలో యుద్ధము జరిగినదిగా! నాటి రాత్రి రషియాను సేన బాల్ లెజెవో ప్రాంతముననున్న ఒక గ్రామమును ఆక్రమించు కొనిరి. కొన్ని ఫిరంగులను కూడపట్టుకొనిరి. అదవిలోనున్న జర్మను సేనను రషియానులు ముట్టడించి కొంతసేనను నాశనముచేసిరి. మిగిలినసేనను తరిమివేసిరి. రషియానులు బయట అనపట్టణమునందలి పెద్దకట్టడము నొకదానిని నాశనముచేసిరి.

చిన్న యుద్ధము.

అలహాబాదు అక్టోబరు 9:— పయినీరుపత్రిక ఈక్రింది తెల్లగ్రామ వచ్చినది:— జర్మనులు లిక్, విల్ బలెనుల మధ్య నున్న ప్రదేశములను నిలుపుకొనవలెనని ప్రయత్నించుచున్నట్లు తోచుచున్నది. జర్మనులు వెనుక, వెనుకకు వెళ్లుచున్నారు. వారిరక్షకవైద్యమునకును, రషియాను సేనకును చిన్న చిన్న పోరాటములు జరుగుచున్నవి.

గుజ్జముల నాశనము

వెట్టోగ్రేడునుండి ప్యారిసుకువచ్చిన తెల్లగ్రామవలన ఈక్రిందివిషయములు తెలియవచ్చినవి:—

రషియాను పోల్లాండునందలి సువాల్ద్-పరగజాలోని రోడ్లు బుగదలో చిత్తచిత్రలాడు చుండును. జర్మనుల గుజ్జములు బుగదలో నడవలేక చనిపోవుచున్నవి. ఈ కారణము వలన ఫిరంగిబండ్లను లాగుటకు కష్టమగుచున్నది. జర్మనులు ఫిరంగులను వదలి వెళ్లుచున్నారు. ఫిరంగులు యుద్ధము జరుగకుండగనే రషియానులకే మగుచున్నవి.

రుషియాను ఫిరంగులు

అలహాబాదు అక్టోబరు 9:— పయినీరులండనువిశేషముడు 8వ తారీఖున ఈక్రింది విషయమును తెలిపినాడు:— రషియానుల ఫిరంగులు అనుకొన్న దానికన్న ఎంతో బాగుగ పనిచేసినవి. అన్నిరకముల ఫిరంగులును బహుగురిగా పనిచేసినవి. ఫిరంగులను కాల్చు వైనికులు ఇతర దేశములవారికి కొంచెమైనను తీసిపోలేదు.

జర్మనీ.

జర్మను సేనలు.

లండను అక్టోబరు 9:— జర్మను సేనలు బుధవారమునాడు జైలయము దేశమునందలి ప్లిటనదిని దాటినమాట కొంతసేన టర్ మాండే, వెటరన్ పట్టణములవద్ద నిలకాయున్న మాట నిజమేనని పత్రికావిశేషకు లనేకులు వ్రాయుచున్నారు.

జర్మను డిప్టాయరు ముంచబడుట.

లండను అక్టోబరు 9:— యస్-126 సంబరగల మాడి స్ట్రాయరు నావను, బ్రిటిషువారి ఈ-9 సంబరగల నావముంచిన మాట నిజమేను. నావికులలో చాలమంది రక్షింపబడిరి. అని జర్మనునగరమునందలి వార్తాపత్రికలు ప్రకటించినవి.

జర్మను యువరాజుపై నేరము.

అలహాబాదు అక్టోబరు 9:— పయినీరుపత్రిక ఈక్రింది తెల్లగ్రామ వచ్చినది:— జర్మను యువరాజు తనభవనమును కొల్లగొట్టినాడని డెబాయిప్రెస్ యువరాజుపై నేరము

మోడినది. ఈవార్త అబద్ధమని రోమునగరమునందలి జర్మనువారు బారి చెప్పుచున్నాడు. వాధవనమును కొల్లగొట్టినమాట నిజమేను. ఫలానికమృతివానిని, తాళము పగులగొట్టినదని, లేక పోతే రివాల్యరుతో కాల్చి చంపుదునని భయపెట్టితలుపుతీయించి నాడని తిరిగి డెబాయిప్రెస్ అనుచున్నది.

అమెరికా.

అమెరికాకు పోవువారులు.

లండను, అక్టోబరు 8:— న్యూయార్కు నగరమునకును దక్షిణ అమెరికా రేవుపట్టణములకును మధ్య రాకపోకలు చేయు బ్రిటిష్ ఓడలు యికమీద సురక్షితముగా ప్రయాణముచేయవచ్చునని వానివిజంటులకు లండనునుండి తంబిసమాచారము వచ్చినది.

అమెరికా-జపాను దేశములు.

లండను అక్టోబరు 9:— వా పింగుటకు-జపానువారు పసిఫిక్ మహాసముద్రములో ఏమియుచేయదలచలేదని జపాను గవర్న మెంటువారు నాకు తెలియజేసినారు. కాబట్టి జపానువారి అభిప్రాయములను గూర్చి అమెరికనులు భయపడవలసి, అవసరములేదని అమెరికా దేశపు ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారు, తమతో ఊహించుమై మాట్లాడుటకు వచ్చినవారితో చెప్పిరి

బొంబాయి.

మెయిలు స్టీమరు.

భాంబయి అక్టోబరు 9:— నేడు మెయిలు స్టీమరు బొంబయి రేవుకు వచ్చినది. టపాలు చేసికొని పోస్టు ఎక్స్ ప్రెస్ 12-40 నిమిషములకు బయలుదేరినది.

కిరేమూరు స్టీమరు

ఇద్దరు జర్మనువారిని పట్టుకొనుట

బొంబయి అక్టోబరు 9:— కిరేమూరు అనుస్టీమరు అటు ఇటు ఒరిగిపోతుండ రాయిరప్ప వేసికొని డచ్చిప్రస- ఆను పైనుపట్టణమునుండి బయలుదేరి, నేడు బొంబయి రేవుకు వచ్చినది. టి. సిద్దెన్నగు గారు దీనిమీద కెప్టెనుగనున్నారు. దీనిమీద పనిలోనుండిన యిద్దరు జర్మను దేశీయులు పట్టుకొనబడిరి. ఈసంగతి పోలీసుకమిషనరు గారికి తెలియజేయబడినది.

కలకత్తా

బడ్జెట్ ఓందరగోళము.

కలకత్తా అక్టోబరు 8:— బడ్జెట్ ఓందరగోళమునందర్భరమున హవురా డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు హోప్కిన్సు గారు సంగతిసందర్భములను విచారణచేయుటకు నియమింపబడిరి. రని నిన్న తెలియజేయబడినది గదా! ఇది నిజముకాదు. ఈ అల్లరిలో చనిపోయినవారి శవములను పరీక్షించి పంచాయితీ చేయుటకు వీరేర్పాటు చేయబడిరి. అల్లిపురము డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు గారిపనిని నిదివరకు చేయుచుండిరి కాని ఈ కేసులో ముఖ్యమగు సాక్షులుగ నుండినందున వీరిపనిచేయుటకు వీలులేదు. అందుచే హోప్కిన్సు గారు నియమింపబడిరి.

పంజాబు

భూకంపము

లాహోరు అక్టోబరు 9:— శుక్రవారము ఉదయము 8: గంటలయిన తరువాత సిమ్లాలో వరుసగా మూడుసార్లు భూకంపము కలిగినది. ఆఖరుసారి కొంచెము తీవ్రముగ నున్నది. 8, 15 నిమిషములకు లాహోరులో కూడ ఒకసారి కొద్దిగ ను మరియొకసారి కొంచెము తీవ్రముగ ను కనుపించినది.

అమృత సరపు రాజభక్తి సేనభ.

లాహోరు అక్టోబరు 9:— ఇటీవల అమృత సరములో జరిగిన రాజభక్తి సభ విషయమై నీక్రింది సంగతులు తెలియుచున్నవి:— లాఢియానా ప్రజలు, మానసియలగు సర్దారు గజాసింగు గారి యాజమాన్యము క్రింద సమావేశమై, బడ్జెట్ ఓందరగోళము జరిగినందునకు తమ విచారమును వెల్లడించి, ఇక్కడ అల్లరిచేసిన సీక్యుల చర్యను ఖండించి, తమకు ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమునందు రాజభక్తి కలదని కూడ తీర్కానించిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రము.

సరిహద్దు ప్రాంతముల కలహము

పశుమగ్గురు మనఘ్యులు చనిపోవుట
అలహాబాదు, అక్టోబరు 9:— కుర్రాంగి సరిహద్దులో అక్టోబరు 4 వ తేదీని నొక దొంగతనము జరిగినది. గాగిలప్ప

అనునది, కొందఱు భోజ్య మనుష్యుల సహాయము దీని కొని లక్షణిగాదగ్గర కుమ్మరి మిలటరీ కావలివాండ్రు ముట్టడించి, చాలవశువులను, స్త్రీలను, బాలురను దొంగిలించుకొని పోయెను. చాలవశులతో మిలటరీవాండ్రు దొంగలను తప్పించుకొని, యూర్జిగామనులోని కొండటి సహాయముతో గాజీలను పొందడంకెను గాజీల మనుష్యులలో 18 మంది చనిపోయిరి. ఆంగ్లవశులనువారిలో లెట్టి నెంటు బాయిల్ గారికి బలమైన దెబ్బలుకొనినవి. రెండుమోకాళ్ళకును గాయములుపడినవి. ఒకమిలటరీనాయకునియొక్క ప్రాణములుకూడపోయినవి. లెట్టి నెంటు బాయిల్ గారిని పరచివారుకు తీసికొనివచ్చినారు. సుఖముగనే యున్నారు. ఈనిశ్చేతుకముగు కలహము నీటిపాకు దలకును, మేతల్లకును సంబంధించిన వెనుకటి క్రవహారముల వలన సంభవించినది.

కర్రెన్సీ నోట్లను దొంగిలించుట.

అలహాబాదు అక్టోబరు 8:— మిరతు పట్టణములోని అప్పుగు ఇండియా బ్యాంకువారికి కడచినజానువెలలో 50 వేల కర్రెన్సీ నోట్లుపోయినవి. ఈనోట్లు పోయిన సందర్భమున ఆరుగురు పట్టుకొనబడి మిరతుబాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారివలన విచారింపబడుచున్నారు. ఈబ్యాంకులో నిజవరకు వాకరుగ నుండిన ఒకరును, ఇతని, సోదరుడగు కానిస్టేబులును, నోట్లు దొంగిలించినట్లును, తక్కినవారు ఈకొంగనోట్లను మార్చినట్లు కేసును చేయబడినది. అసలుకథ యేమనగా, అప్పుగు ఇండియా బ్యాంకువారు 50 వేల రూపాయలనోట్లను సగముముక్కలు క్రింది కత్తిరించి, రిజిస్టరుచేయించి, కాన్పురములోని ఎల్లియన్సు బ్యాంకుకు పంపించిరి. కానిబీరుజిస్టరు విప్పిచూడగా, చెత్త కాగితములు లోపలనుండినను, దానిమీద వీరికి తలెవార్త నిచ్చిరి కాని, యదిచేరులోపల తక్కిననోట్ల ముక్కలనుకూడ రిజిస్టరుచేసి పంపించిరి. ఈమాటకూడ విప్పిచూడగా, లోపల చెత్త కాగితములేయుండెను. దానిమీద విచారించగా, రిజిస్టరును పోస్టులోవేయుటకు ముందే నోట్లుతీసివేయబడినవనియు, కాని యీ పని యెట్లు చేయబడినది నిర్ణయించుటకు పీలులేదనియు తేలిినది. ఈ పోయిననోట్లలో కొన్ని బొంబయి; డిల్లీ; గిరిగాములో మార్చబడినట్లు తెలిసి, అమాకీమీద, కామరదీన అనునతనిని పట్టుకొనిరి. ఇతనియొద్ద పోయిననోట్లు చాలదొరకినవి. ఈతడు నేరముచేసినట్లు ఒప్పుకొని సంగతిసందర్భములను చెప్పివేసెను. దానిమీద ముద్దాయిలను పట్టుకొని విచారణచేయుటకు ప్రారంభించిరి.

అప్పుగు ఇండియా బ్యాంకువారి ఆఫీసులోనోట్లను, రిజిస్టరు కమరులోవెట్టి సీసేతేసి టపాలోవేయుటకు, వాని మహమ్మదు అనునతనికిచ్చినట్లును, కాన్పురముచేరిన తరువాత విప్పిచూడగా చెత్త కాగితముండినట్లును సాక్ష్యమియ్యబడినది. కేసు జరుగుచున్నది.

క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోర్టు

సవరణిల్లు

అలహాబాదు అక్టోబరు 9:— పయోనీరు పత్రికయిల్లు వ్రాయుచున్నది:— ఈ సవరణిల్లు విషయమై ప్రజాప్రతినిధి సంఘములు మున్నగువారి అభిప్రాయములు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి పంపబడుచున్నవి. అలహాబాదు హైకోర్టులో న్యాయమూర్తిగనున్న హెమయ్యగారి సందర్భమున పనిచేయుటకు కాసనధలో సభ్యులగ చేరుదురు. క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోర్టుకుసంబంధించిన విషయములలో వీరుప్రవీణులు. హాముడిపార్లమెంటులో డబ్లియు. ఎస్. ముక్రయ్యగారు స్పెషలు డ్యూటీమీద పనిచేయుదురు.

గ్రామసంఘములు.

అలహాబాదు అక్టోబరు 9:— గ్రామసంఘములను గురించి అధికార విభజనసంఘము వారి రిపోర్టులోని, 19 వ ఆధ్యాయము విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల వారికి వ్రాయుచున్నారు. వీనివలన తేలిక పర్యవసానములను గురించి తీర్మానము త్వరితగతినే ప్రకటింపబడును.

సర్ పెర్సీ కాక్సుగారు.

అలహాబాదు అక్టోబరు 9:— సర్ పెర్సీ కాక్సుగారు, ప్రస్తుతము విదేశీవ్యవహారముల కార్యదర్శిగానున్నారు. వీరు తమ కార్యతీరుపనిలో చేరుట అవసరమగుటచే కొద్దికాలములో పరివ్యస నింపుకాఖు వెళ్లుచున్నారు.

సిమ్లా

నరపతి సంఘోద్యమము

దొరతనము వారొక కమిటీని నియమించుట.

సిమ్లా, అక్టోబరు 9:— ఈదిగువ తీర్మానము ప్రకటించబడినది:— 1914 సంవత్సరము జూను 17 వ తేదీని ఇండియా గవర్నమెంటువారు పరపతి సంఘముల విషయమై 12 నెంబరు తీర్మానము నొకటి ప్రకటించిరి. అందు పరపతిసంఘముల పరిపాలనమును, సెంట్రల్ బ్యాంకునకును, రాజధాని బ్యాంకునకునుగల సంబంధమును, తనిఖీ, లెక్కలపరీక్ష, మున్నగు వ్యవహారములయందు గావలసిన సహాయమును విచారింప బడునని వివరించిరి. దీనిని విచారించు నిమిత్తమై ఇండియా గవర్నమెంటువారి దీనిగు వివరించిన వారిలో సర్. ఇ. డి. మెక్లగార్ (వెనిడెంటుగను, ఏ. ఇ. ఇంగ్లీషు ఎ. సి. ఎస్, ఆనరబిల్ లాబుభాయి క్యాబులదాస్, ఎల్. అజహరు ఆలీ, డబ్లియు. రెక్విట్సు, గార్లు సభ్యులు గను ఆర్. బి. యూ బ్యాంకు ఎ. సి. ఎస్ గారు సెక్రటరీ గను, నియమించిరి. ఈసభ్యులు పరపతి సంఘోద్యమము ఉచ్చదశయందును, ధనసంబంధమునను, సరిగా సాగుచున్నదియు, లేనిదియు, అవసరమైన యేర్పాటులను నూచించుటకును, కోర్టుదీరి.

ఇందునిమిత్తమై సెంట్రల్, ప్రొవిన్షియల్ బ్యాంకులకట్టు వాట్లు, కార్యవిధానమును, ఆయాపరపతి సభలయొక్క ఆర్థిక సంబంధమును ఆడిట్లు తనిఖీవాని పరిపాలనమును, సంవత్సరాంతపు లెక్కలలో నిలువద్రవ్యము స్వేచ్ఛ చూపవలసినది, దాని వినియోగము, ఈ విషయములగుర్చి యీసభవారు విచారించవలసియుండుదురు. అయినను దొరతనమువారి విచారణ యొక్క నిర్ణయాంశములనుగుర్చిమాత్రమే యోచించవలయునని చెప్పబడినది. దీనియభివృద్ధికి సంబంధించిన ముఖ్యవిషయ మేమైన నున్నయెడల దెలుపవచ్చును. ఈసభవారు సవంబరు రెవలెన్యూ డిపార్టుమెంట్ సమావేశమగుదురు. అవసరమైన పట్టణములను దర్శించెదరు. వీరికిగావలసిన సహాయమును స్థానికప్రభుత్వములవారును, నితరులను నొసగుదురని దొరతనమువారు విశ్వసించుచున్నారు.

అప్పుగు ఇండియా బ్యాంకు.

సిమ్లా అక్టోబరు 9:— ఈబ్యాంకు స్థితిగతులను గురించి రూఢియైన సంగతులు తెలిసినవా రిట్లుచెప్పుచున్నారు:— బ్యాంకు భాగస్వాములకును, సామ్యు నిలువజేసికొనిన వారికిని, కార్యనిర్వాహకులు పూర్తిగా సామ్యుచెల్లించగలరే లేదో, ఇంతవరకు తెలియరాలేదు.

బర్రా

యుద్ధసహాయనిధి

బర్రా ఆయిలకంపెనీవారి సహాయము
రంగూను అక్టోబరు 9:— “వేల్పురాకుమారుడుస్థాపించిన యుద్ధనిధికి 5000 పానులను, బెలిజియుము దేశీయలసహాయము నెలకొల్పబడినదనికి 1000 పానులను, రెడ్ క్రాసు నిధికి 100 పానులను, 50 లక్షలరూపాలను భారతీయయుద్ధ నిధికిని బర్రా ఆయిలకంపెనీ వారిచ్చిరి.

4 అణాల పద్ధతిని మునివేయుట.

రంగూను అక్టోబరు 10:— బర్రాలో నెలకొల్పబడిన యుద్ధనిధిసంఘములవారు రూపాయయిచ్చినను పుచ్చుకొనుచున్నారు. అంతకుతక్కువగ ఎంతయిచ్చిననుకల కూడ పుచ్చుకొనుచున్నారు. అందుచే పాపలా పాపలాచొప్పున చందా వసూలుచేసి నిధిని నెలకొల్పవలసిన సంఘమువారు దొరతనమువారితో నాలోచించి, ఆ ప్రయత్నమును మునివేసిరి.

దొంగా!

నాల్గవ ప్రకరణము.

“లక్ష్మీనారాయణగారూ, నేనీవేళబయలుదేరి, విశాఖపట్నం పోతాను,” అని విశ్వనాథము పల్కెను. అసామానంతయు దాసలిజాత్రతోదాచి, తనదగ్గరనే యుంచెను. లక్ష్మీనారాయణ, ఆశ్చర్యమిగుల్పడెను. “అహోరీ ఏమీ చెప్పకుండా, వెళ్లిపోతారా? ఏదైనా మార్గం చూపించి మతేవెళ్లవలసిందని నాచార్థన,” అనెను. “నేనుండడం ఎందుకూ? వీరాస్వామిగారికి పనితేలిక జోరుంది కూడానా? నిన్ను నేనీవేళ వస్తానని చెప్పడం తోడనే, అత్రుకతో పాసంరాత్రెల్లామేలుకొని కూర్చున్నాను.

నియండ్ వీరాస్వామిగారు ! వెళ్లిపోతాను. ఇప్పుడు నుమారు పడకొండు గంటలైంది. ఇంకోగంటలో బండీ వస్తుంది.”

“నేనేంజేస్తాను విదవాశంకరే, నావస్తువులు నాకే పుచ్చవెస్తేరా, మీమేలుమరువన” అని వీరాస్వామిపల్కెను.

“ఏమిటి మీవస్తువులు పోయా యా? ఎవరు తీసుకొని పోయారు?” ఈమాటలకు వీరాస్వామి కొంగెముతోట్రుపాటు కలవాడై, “బాబూ. నిన్నరాత్రి మనవిచేసుకొన్నానుకా, అట్లా అంటారేమిటి?” అని పల్కెను.

“అచ్చే, మతేమీలేదు. వస్తువులు పోయిన వాడికి తీసుకొనిపోయినవాడు. చాలాదెగ్గరవాడు. వాటంతటవే వస్తాయివస్తువులు. ఏవీరానూ! ఇట్లాతే” వీరాస్వామి మొగము క్రమముగా కఠోరమీయెను.

దాసు తన యొదమన్న మాటలతోనుండి, వస్తువులను బయలు వెట్టునప్పటికి వీరాస్వామి నిర్విణ్ణుడై, తేచి నిలుపడెను. పోపోవుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడని, గ్రహించి, విశ్వనాథము లక్ష్మీనారాయణగారిని జూచి,

“అయ్యా! ఆమనివీరి పోనీకండి, పారిపోతాడు, మీఖయిడిగా ముందు పట్టుకొండి” అనియాభినిచ్చెను. లక్ష్మీనారాయణ కీమాటలన్న ము కాకుండుటచే కావోలు, వెళ్తేదావు మావ నారంభించెను, ఇంతలో విశ్వనాథము వీరాస్వామి చేయింబట్టుకొని, లక్ష్మీనారాయణ గాం యొద్ద కాతని లాకుకొని పోయి,

“అయ్యా వీడిచేతులకు మురుగులు తగిలించండి, పూర్తిగా లోకాన్ని మోసంచెయ్యడానికాలోచించాడు. కొంచెము తప్పిపోయింది కాని, లేకపోతే, నిష్కారణం, అప్పులస్వామి గారి సామ్యంతా వారింజేవాడే!” అని పల్కెను. “నన్నెందుకు పట్టుకోవడం సామ్యుదొరికింది కదా”

“ఫీ నోరుమూయి, దొంగా! పరువంతాబుగ్గిలో కలంపు కొన్నావు. నేను, ఈవేళప్రొద్దున్న నీఇనుపవెట్టి ఉన్నగది తడిచేస్తానని చెప్పిభయంచేత రాత్రెల్లా మేలుకొని, ఇనుప వెట్టిక్రిందదాచినదల్లామేదమిడికతీసుకొనిపోయి, మంచందగ్గర గోడలో దాచావు. నిష్కారణం ఆయనసామ్యంతా వారింజేవాడే, దొంగా!” అని విశ్వనాథముతి రోషముతో పల్కునప్పటికి, వీరాస్వామి, భయకంఠుడై, గడగడవణక జొచ్చెను. లక్ష్మీనారాయణ యరదండములనుదెచ్చి వానిహస్తములకు తగిలించెను,

“అయ్యా! మీమేలుమరువన. నిష్కారణం, మీయరాక పోతే, టోపిలో పడేవాళ్లమే! విశ్వనాథంగారు! ఎల్లాదొరికింది, ఈ ఆస్తంతా?” అని లక్ష్మీ నారాయణ ప్రశ్నించెను.

“ఎవరదో డబ్బుతనదగ్గర ఉందనిచెప్పాడుకా? ఆపయి దొంగతనంకూడా చాలా చిల్లంగాకనబడ్డది. ఆకురాయితో కోస్తేనేకాని, అతాళంరారుకదా, నిన్నరాత్రి నేను ప్రయత్నించేసరికి బోలెడంతగోలైంది. ఈమనిషే నిజంగామేలుకొనేఉంచే అది వివరపడతప్పదు. వెళ్లొండ్లిలకు పంపించేవాడు, రెండుకోజులనుంచి, బంగ్లాకునుకూడా వైన పడుకోమంటున్నాడు కదా? ఆపయన, చాలాకాలంనుంచి పని కూడాలేదు. అందుచేత ఈరీతిగా అర్జన ప్రారంభించాడు. ఇకన్నీ ఆలోచించగా కొంచెముమానం పుట్టి, ఈవేళప్రొద్దున్న ఆగది పరీక్షచేస్తానని చెప్పెను. అదివరకాకా ఇనుపవెట్టిక్రింద దాచినది, నిన్నరాత్రెల్లా మేలుకొని, మేదమిడికానాడు. ఇనుపవెట్టి ఇటూ అటూ దొర్లించినట్లు నేమెంటునింద ఆకవాస్తుం, నేను దానూ, వెట్టెనివైకెట్టి, ఈసంగతి కనుక్కొన్నాము. ఆపయన మేదమిడికపోయి చూసేటప్పుటికి ఆక్కడ కిక్కిరదగ్గర అంగుస్త్రుమద్ర కనపించింది, దానికోసమే అది ఇతనిదేనో కాదో అని విదగ్ధిగకు దాసును పంపించాను. ఇతగాడు పూర్వం కంట్రాప్రతిపదికేనావని చెప్పారు. నూనా ఆకుమానం నిలమైంది. గదికాళం పగులగొట్టి లోపలప్రవేశించి, గదివర్యమూ పరీక్షచేసేటప్పుటికి ఉన్నగ్గలం కనబడింది. మిమ్మల్ని మోసంచేయవలెనన్న బుద్ధితో వీడిపనిచేసాడు. నిష్కారణం అప్పులస్వామి సామ్యుచారింజేవాడే?”

“దొంగా ఎంత పాడుపనిచేసావు, అయభవస్తావుచే” విశ్వనాథంగారు? మీ కనేకవేల నమస్కారాలు.

“రైలువచ్చేవేళయింది. పనుండికూడావస్తా. దాసు మాం పోదాం. కలపు. లక్ష్మీనారాయణగారు!” అని దాసుతోగూడి విశ్వనాథము రైలుస్టేషనుదేరి మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకింజికి పోయెను.

జాబులు

I

ఫాక్టరీలో పావు మెంటునాటి లోకమునవి.

అయ్యా,

ఈ సంవత్సరము గంటూరుజిల్లాలో జనవరి 1 వ తారీఖునంచి దొరకమువారు, ప్లాన్ లేవనలను తీసివేయుచు, తల్లిబంధమును యద్యోగముల యోగ్యతలైనను విచారింపక పనిమండి తొలగించిరి. సంవత్సరములకొని ఆవయిలాకా వాకిలీచేసి, ఇప్పుడు జీవనోపాధిక, నిరాధారులై తిరుగుచున్న ఒకరిద్దరు ప్రాహ్లాలు కలరు. వీరి, దుస్థితిచేప్ప నలవి కాదు. ఇంకొక డిపార్టుమెంటులో ప్రవేశించునన్న పని దొరక నే దొరకను. సంవత్సరముల తరచి పనిచేసినయెడల వారియోగ్యతల ననుసరించి, భావపరచుట దొరకమువారి భర్తముకదా? వాపట్ల ప్లాన్ లేవనలలో తగ్గించబడినవారు అద్దరు. అందు మగ్గురు వయసుమీరినవా రగుటవలన సామాన్యముగ ఇంకొకపని ఆశించరు. పాపము! వీరినీతి శోచనీయును. నాలుగవవానికి డిప్యూటీ రెంజరుపని ఇప్పించబడినది. మిగిలిన ఇద్దరిలో ఒకనికి కొద్ది భూవనలియ్యెను. అతడు ఇంకొక వాకిలీదొరకకు దుగ్గభమనితలచి స్వగ్రామముచేరి వ్యవసాయము మొదలుపెట్టినాడు. ఇక అరవవాడు ప్లాన్ లేవనలను తీసివేయుటవలన కలిగిన ఆపదయంతయు తానే అభిభవించు చున్నాడు. ఇతడు డిప్యూటీ రెంజరు పనికి అర్హుడే. వినశేమి? ప్రాపకములేని కారణమువలన, అఖరుకు ఫార్మెషను పనియైనను దొరకలేదు. ఇతనిమఃఖమునకు మితిలేదు. ఉద్యోగము పోవుట, వీధిరకము. ఇంకొక ఉద్యోగము దొరకకపోవుట. వీనితోడు కుటుంబీకుడై యుండుట. ఇతనిఆవస్థ ఊహించు కొనుటకుగూడ కలకవడదు. ఇతని వయస్సు 24 సంవత్సరములు అడవి యిలాకాలో 5 సంవత్సరములు పనిచేసినాడు. వీనికిగల యోగ్యతాపత్రములు అక్కతను తెలియజేయుచున్నవి. ఇన్నియున్నను ఇతనికి తిరిగిఫార్మెంటులో పావు మెంటులో యద్యోగము దొరకక పోవడమునకు కారణ మేమనిచెప్పగలను? తమడిపార్టుమెంటులో కొన్నిసంవత్సరములు పనిచేసినవారిని యిట్లు నిరాధారుల నొనరించుట న్యాయముకాదు. ప్లాన్ లేవన ఎత్తివేయవలసి ఎత్తివేసినారు. వినను అపవల చూచుచుండినవారికి ఇంకొక పని ఇయ్యవచ్చుకే?

మదరాసు 9-2-14 న. హనుమంతరావు.

II

బందరులో దసరామహోత్సవము.

అయ్యా,

హిందూదేశమున నూతనాదర్శములు విజృంభింప మొదలైనదిగాయతలు ఒందరు కట్టణమున దసరా మహోత్సవమును ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతమున జరుపుచున్నారు. శ్రీ ఆంధ్రజాతీయకలాకాల స్థాపించినది మొదలు కలాకాలలోటలో ఈ యుత్సవములు జరుపబడుచున్నవి. ఇప్పటికి మూడునాలుగు సంవత్సరములయడ బాతీయకలాకాల విద్యార్థులు సామాన్యముగ జరుపబడు వ్యాయామములకు తోడు సర్క్యుల పవలనుజేసి యావుచు పురజలను ఎక్కువగ సంతోష పెట్టుచున్నారు. ఈ సంవత్సరము విద్యార్థులవలన గలిగిన ప్రోత్సాహము చే మరి రెండు సర్క్యుల సంఘములు గ్రామములో బయలుదేరి, వారుగూడ దసరామహోత్సవ వ్యాయామముల సందర్భమున వారి కాలియను జూపిరి. ఈమూడు సంఘముల వారిని మొత్తముమీద ఆరవత్సకములను దసరా సంఘమువారు 2 ముమాముచేసి ప్రోత్సాహ పరచిరి. ఈ దసరా సందర్భమున ఆంధ్రప్రదేశ్ మహాసభ వస్తాదలకు కుస్తీ యొకటి ఏర్పాటుచేయబడినది పుత్రికాపాతకులు చదివయె యున్నారు. ఆ కుస్తీకి పదుమగ్గురు కస్తాదలు దగ్గభాస్తుచేసి 7 గురు హాజరైరి. ఇంతనిరుత్సాహమునకు కారణములు రెండునైతియున్నవి. అందు మొదటిది చాలాంత వ్యవధి లేకపోవుట. ద్వితీయంపలముల వలచిగాని, విశాఖపట్నంనుంచిగాని ఇంక నెన్నడవు ప్రదేశములనుంచిగాని ఎవరను వచ్చియుండలే. వీనికి వ్యవధి లేకపోవుటయే కారణమని యూహించవలసియున్నది. రెండవది దసరా సంఘమువారు చేసినయెర్పాటులు కష్టములకు అనుగుణముగా లేకపోవుట. ఒక బహుముతి పెట్టి వచ్చినకస్తాదలను ఒకరితో నొకరిని పోల్చిచించి చివరకు గెలుపొందినవారికి బహుముతి యిచ్చుకట్టు దసరా సంఘమువారి యెర్పాటు. అందుకు వచ్చినకస్తాదలు ఒప్పుకొనుట

దుస్తరముగా నుండెను. ఒకరు ఒకవర్గాయము కుస్తీపట్టినయెడల తిరిగి వారముగజాలవరకు కుస్తీ పట్టుటకు వీలుండదని కస్తాదలందరు ఏకమతముగా చెప్పుటచే, ప్రభువు ఏర్పాటు మార్పువలసివది. అప్పుటికి వచ్చిన కస్తాదలలో మగ్గురు తగ్గిపోయి నలుగురుమాత్రము కుస్తీ నీలవ సాహసించిరి. వారి నలుగురిని రెండు రెండు జతలగా ఏర్పాటు చేసి రు 116 ల బహుమానమును వారి అనుమతిమీదనే చెనగంగా పంచిపెట్టబడెను. అందు మొదటిజత గంటూరునండి వచ్చిన ఈమగు వైల్ మానుకును తునినుండి వచ్చిన అల్లూరినడికిని కుదిరి ఈమగ్గ గెలుపునొందెను. రెండవజత బెజవాడ కాపురములు కూర్మయ్య సోమయ్య వస్తాదలకు కుదరినది. వీరిరువురు సుమారు ఆరగంటనేపు ఆత్మంత పట్టుదలతో పోరాడి ఒకనిొకరు వెనడియక నిలచిరి. సభ్యులందరును వీరు సమానమగుచుకేమానను తలంపు గలిగియుండిరి. అప్పుడు సోమయ్య వైల్ మాను కూర్మయ్య వైల్ మానును క్రిందికితెచ్చి చదినిమివములలోపల పీటీచిత్తునుచేసి సభ్యులను యానందింపజేసెను. విజయశ్రమినాడు జరిగిన మిటింగులో సోమయ్యవైల్ మానుకు బంగారుపతకమును బహుమాన మొసగబడునని ప్రకటించిరి. రాబోవు సంవత్సరము ఈమల్ల విద్యావిశారదుల నెక్కువగా లెప్పించి, అనేక శతాబ్దములనుంచి ప్రసిద్ధిగాంచి ప్రస్తుతము ష్రీరాజశలోనున్న మలవిద్యుతప్రోత్సాహము కలగజేయుదురని బందరు దసరా సంఘమువారిని కొరుచున్నాను.

కోన సీతారామరావు.

III

ఉప్పగుండుూరి ప్రజలకష్టములు.

అయ్యా,

ఒంగోలుతాలూకాలో ఉప్పగుండుూరు అనుగ్రామము మిక్కిలి వ్యాపారముజరుగు స్థానమయ్యున్నది. ఇది రైల్వేస్టేషనుకు సుమారు రెండుమైళ్ళదూరములో నున్నది. సదరు రైల్వేస్టేషనును స్థాపించి యిప్పటికిసుమారు పదకొండు సంవత్సరములయినది. ఎనిమిది సంవత్సరములక్రిందట నిది భూముచేయబడినది. ఈమట్టుపట్ల గ్రామాదుల క్షీణమును మధ్యస్థముగావచ్చెను. ఈ గ్రామముందు రెండు విద్యుత్తుఫాక్టరీలుగలవు. తదితరసంబంధముయిన వర్తకవ్యవహారములు జాస్తిగా జరుగుచుండును. సుమారు రు 60:0 లు భూమికిమును చెల్లించుచున్నది. ఇంత ప్రాముఖ్యతగల యీ గ్రామమునుంచి రైల్వేస్టేషనుకు వెళ్ళుమార్గము మిక్కిలి వరదవచ్చు ప్రదేశముగానున్నది. ఒకటిరెండు వాగుగండ్లుకూడగలవు. వర్షకాలములో నీ స్టేషనుదగ్గరదిగి యామార్గమున గ్రామములోకివచ్చు ప్రయాణీకులనుభవించు కష్టములను చెప్పజాలను. వీనిని మాత్రాలా కాబోర్డువారికి మహాజరు అట్టిలములకముగా విన్నవించుకొనగా ఇప్పటికిసుమారు మూడు సంవత్సరములక్రిందట సదరు రైల్వేస్టేషనునుంచి మాగ్రామమునకు రోడ్డుజేయుటకు శ్రీగ్రానించి కొలతలు వ్రాసెరావలయు మా తాలూకాబోర్డువారు జరిపించినారు. అప్పటినుంచి, యిప్పటివరకు నేకకారణముచేతనో అపనిని ఆరంభించియుండలేదు. తదపరి యీవిషయమై జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారికి, తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారి కన్ని అర్జీలిచ్చుకొనెనను మట్లాడియుండలేదు. కష్టకాలములో ఈస్టేషనుకర్త సహస్రీలుదారుమొదలగు ఉద్యోగస్తులదిగుట తటస్థించినప్పుడు గ్రామాధికారులు ఒక్కొకరికి రెండేసి గాండ్లయెదులను కట్టి వారలను స్టేషనునుంచి గ్రామమునకు, గ్రామమునుంచి స్టేషనుకు చేర్చుట వలన వారలకు ప్రయాణీకులక వ్యయంలంతగా కనపడటలేదు కాబోలు. ఈకష్ట మీవిధముననుండ నీమధ్యలో సదరుస్టేషనునుంచి, యే వ్యాపారములేని, ప్రయాణీకులు నడవనివెద గంజాము గ్రామమున కొకమట్టిరోడ్డును జేసినారు. అప్పటిరోడ్డున నైన నీ గ్రామమునకు చేసినయండిన ప్రయాణీకులకంతో సుఖకారిగా నుండును. ఇన్నికష్టములకులొనై రైల్వేస్టేషను చేరువప్పటికి సదరుస్టేషనులో నిలువనీడలేక ప్రయాణీకులు యెండ, వానల సాలూకావలసివచ్చును కాబట్టిమూలంగోలుతాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు ఉప్పగుండుూరి రైల్వేస్టేషనునుంచి గ్రామమువరకు నొకరోడ్డు జేయుటకును, రైల్వేస్టేషనుకేసినారు. సదరుకష్టగుండొనై రైల్వేస్టేషనుకర్త ప్రయాణీకులనుటకు తగువసతి యేర్పాటుటకును జేయచున్నాను.

ఉప్పగుండుూరు. ఒకగ్రామవాసి.

IV

ఏలూరు గానసభలు - ఒక ప్రత్యుత్తరము.

అయ్యా,

కడవిసెల 26వ తేదీ కృష్ణాపత్రికలో ఈ. సి. కాశ్రీ గారు ఏలూరుగానసభల విషయమై యొక లేఖను వ్రాసి యున్నారు. కాకినాడ ఒందరు కట్టణములందు జరిగించుచుండు గానసభల నీతి గావచ్చును కొంచె మించు మించుగ జరిగింపదలంచి కొందరు ప్రాహ్లాలును మఱి కొందరు నాయకులు చేరి నియతీకండ్ల యిచ్చట గానసభలు జరిగించుచున్నారు. తొలుతనే మహాదారులయిన భవంతులు జమీందారులును బోలె జరుపుటకు శక్యముగామింతేసి ఈయూరిలో బంగారు పతకములు బహుకారముగా బడసి మృదంగ వాద్యమునందును, జంత్రివాద్యముందునునై పుణ్యము సంపాదించి వర్తించు గానశీలరనుఁ జేపై క్రమ క్రమముగ సభివృద్ధి చేయందలంచ మొదలు పెట్టినారు. జంత్రివాద్యకుల పాతకాలలో సంగీతము నేర్చుడివారిలో మగ్గులంగలరు. ఈమగు వలభ్యసింపిన సంగీత భాగములను భయములేక పొడించుటకై జంత్రిగార్త నీపుణ్యలు వెంటంగొనవచ్చి పొడించిరేకాని ప్రతేకించి కళావతులచే సభలు జరిపించుట గానసభవారి మతిము కానేకాదు. క్రమముగ మంచి సంఘ మేర్పాటు చేసికొని చందామాలముగఁ దగిన భవము రాబడి చూచుకొని యితర దేశస్థులయిన గాయకులను పిలిపించి వారివారి పాటలనువినుట వలని యానందమునుఁ జెందఁ గోరెయె యున్నారు. కాని వేటొకటిగాన. రాబోవు సంవత్సరమునకు గాన సభవారి తలంపు పరిపూర్ణముగా ఫలించునని యెంచవచ్చును. ఈ గాన సభకు సహాయముగాఁగాని చందాదారులుగాఁగాని యిప్పటికి వైశ్యులు చేరనేలేదు. సభ్యులు విశవముగాఁదెలిసికొనఁబూనక వైశ్య శిరోమణులును ఆత్రిత పోవకులును అమాయకులు. నగు శ్రీమోతే గంగారాజు గారినిఁ గూర్చి నిష్కారణముగా వీరేల వ్రాసికొ తెలియకున్నది. శ్రీగంగారాజుగారికి గాన సభాసంబంధము లేకమేనిలేదు. మా పురంబులో నీ సంవత్సరము జరిగిన యాగ్య వైశ్య కాకాఫరకాము విషయమై శ్రీగంగారాజు గారధ్యక్షులై తయాయచ్చక్రి వియోగించియూ, నెల్లవైశ్యుల కేకభివంశంజేసియు నందలైవలయుద్రవ్యంబు వైశ్యులవలన నేకరంబయె, మహాత్మామూలై తత్తజ్జేకములనుండి దయచేసిన యాగ్యవైశ్యులందఱును సమచిత్తోపచారంబులు సలిపియు మూడునాగు వైశ్యసంఘమున కావశ్యకంబులైన వివిధర్యంబులంగూర్చి చర్చింపజేసియూ, సంఘ సంస్కరణంబు ముఖ్యకర్తవ్యంబుగాఁ జరిగజేంచి యంతటి మహాసభా సమావేశమును సమకూర్చియు సంఘములోని వీరకవ్యాధుల విద్యాభివృద్ధికై వారిసహజత్యాగ కీలక్యంబు పెల్లడించియు సంఘదురాచారంబు సమయింప ప్రయత్నించియు జయప్రదముగ సభానిర్వహణంబుఁ గావించిన మహాశయులగు శ్రీగంగారాజుగారి నెఱుంగనివారుండరు. సభాసదనంబునందఁ దమ తమ దుష్టవృత్తులను మరలించు కొందమని శపథసహితంబుగా వాక్కుచ్చినవారును నీగముచిత్రజేదని సమృద్ధించిన వారును తామునుడివిన ప్రకారము వర్తించుటకై ప్రయత్నించినవారిని జూచి పలుమాటు పరిహసించుచు ప్రమాణకొటి యందు నిలువని యెవ్వరోకొండలు దెబ్బతోన్నవారులు జరిగించు సమయంబులందు వైశ్యుల మేళంబులందెట్టి నడిపించుచుండగా నది యనివార్యకాగ్య మగుటంబట్టి యాపేక్షితులై యుదాసీనభావంతో మెలంగుచున్న శ్రీగంగారాజుగారే యిట్లు జరిగించు చుండినని వక్కాణించుట బహుసాహసము. ఇట్లు అనాలోచితముగా అవిచారితముగా ఆసమంజసముగా వ్రాయుట అన్యాయమని వేరేచెప్పవలయునా!

కంఠుల సత్యనారాయణ.

కరగడి గ్రామవాసుల కష్టములు:—ఇంతకంటే వర్షములు సమృద్ధిగా కురియవలెనను పయలులన్నియు ఎండిపోయినవి. పశువులకు మేతదొఱుకుటలేదు. త్రాగుటకై ననుచువులలో నీరులేదని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

WANTED.

Wanted Immediately For the Taluk High School, Tenali, a Drawing Master. Salary Rs. 30—2—40. Men having passed Freehand Advanced Grade and possessing Technical Teacher's Certificate preferred.

Apply to Rao Bahadur C. V. Subramania Sastri, Secretary.